

Wijzigingsplan

Schapenhouderij, Headyk, Dronrijp

Bestemmingsplan Buitengebied 2007

Gemeente Menameradiel

januari 2017

In opdracht van: Fam. Arendz, Dronrijp

Definitief, januari 2017

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
1.1 AANLEIDING	1
1.2 VOORONDERZOEK VIA HAALBAARHEIDSTUDIE	1
1.3 LIGGING PLANGEBIED	1
1.4 BESCHRIJVING VAN DE LOCATIE	2
1.5 VIGERENDE PLANOLOGISCHE REGELINGEN	3
2. BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE	5
2.1 ALGEMEEN	5
2.2 BEDRIJFSONTWIKKELING	6
2.3 HUIDIGE BEDRIJFSOMVANG EN ARBEID	6
3. BESCHRIJVING VAN HET PLAN	7
3.1 NIEUWE BEDRIJFSOPZET	7
3.2 BEDRIJFSOMVANG NEG-TYPERING EN NSO-TYPERING	8
3.3 ONDERBOUWING NOODZAAK NIEUW AGRARISCH BOUWPERCEEL	8
3.4 ONDERBOUWING GEEN ANDERE GESCHIKTE BESTAANDE PERCELEN	9
3.5 INRICHTINGSVOORSTELLEN PERCEEL EN BEBOUWING	10
3.6 ONTSLUITING	11
4. BELEID	12
4.1 RIJK	12
4.2 PROVINCIE	12
4.3 GEMEENTE	13
5. PLANOLOGISCHE RANDVOORWAARDEN	15
5.1 ARCHEOLOGIE	15
5.2 CULTUURHISTORIE	16
5.3 ECOLOGIE	17
5.4 PROGRAMMATISCHE AANPAK STIKSTOF	21
5.5 GEURHINDER	23
5.5 BODEMKWALITEIT	25
5.6 WEGVERKEERSLAWAAI	26
5.7 EXTERNE VEILIGHEID	26
5.8 LUCHTKWALITEIT	27
5.9 WATERTOETS EN WATERADVIES	28
5.10 BEDRIJVEN EN MILIEUZONERING	31
5.11 INFRASTRUCTUUR	31
5.12 GELUID	31
5.13 KABELS EN LEIDINGEN	32

6. PLANBESCHRIJVING	33
6.1 ALGEMEEN	33
6.2 TOELICHTING OP DE BESTEMMING	33
7. UITVOERBAARHEID	34
7.1. ALGEMEEN	34
7.2 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID	34
7.3 MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID	34

Bijlagen

1. Ruimtelijke haalbaarheidsstudie (Twa Architecten, augustus 2016)
2. Rapport Inventariserend veldonderzoek Archeologie
3. Berekening Programmatistische Aanpak Stikstof
4. Geurberekening

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De maatschap Arendz wil graag een nieuw agrarisch bouwperceel realiseren. De beoogde locatie bevindt zich ten zuidoosten van Dronrijp, aan het Van Harinxmakanaal. De gronden zijn tot en mei 2013 door de familie gepacht en in mei 2014 door de familie in eigendom verkregen. De maatschap is voornemens om ter plaatse een kapschuur en een dienstwoning te bouwen, zodat de huidige activiteiten (schapenhouderij en veehandel) gezamenlijk gecontinueerd en verder uitgebreid kunnen worden.

Omdat de vigerende bestemmingsplannen op de betreffende locatie niet voorzien in een agrarisch bouwperceel, is de realisatie van bebouwing op het perceel niet mogelijk. Initiatiefnemers dienen bij de gemeente Menameradiel een verzoek in om medewerking aan een nieuw agrarisch bouwperceel te verlenen via een wijziging van het bestemmingsplan Buitengebied. Het onderhavige wijzigingsplan voorziet hier in.

1.2 Vooronderzoek via haalbaarheidsstudie

Ter voorbereiding op dit wijzigingsplan hebben de initiatiefnemers een haalbaarheidsstudie laten uitvoeren. In deze studie zijn de beoogde plannen op de haalbaarheid getoetst. Deze haalbaarheidsstudie heeft ook als communicatiemiddel richting gemeente en provincie gediend, om aan de hand daarvan de plannen goed te kunnen visualiseren, onderbouwen en afstemmen. De haalbaarheidsstudie vormt de basis voor het onderhavige wijzigingsplan.

1.3 Ligging plangebied

Het plangebied bevindt zich in de gemeente Menameradiel, ten zuidoosten van Dronrijp aan het Van Harinxmakanaal.

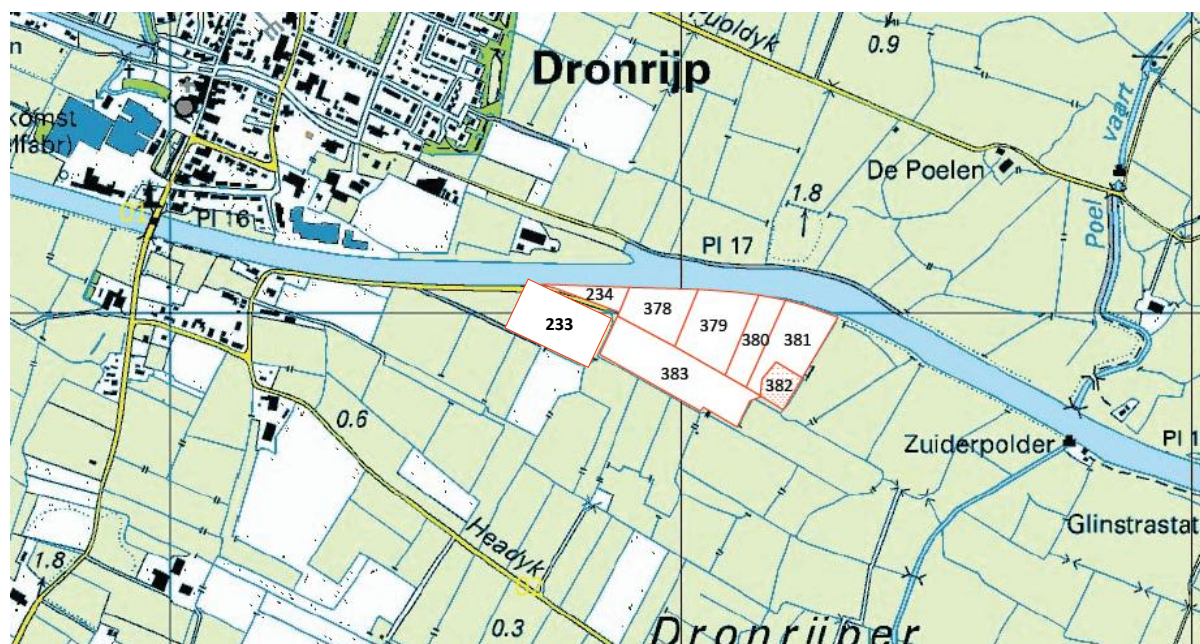
Figuur 1: percelen in eigendom en ligging nieuw bouwperceel

De percelen - die in eigendom zijn van de familie Arendz - hebben een totale oppervlakte van 10,70 ha en zijn momenteel in gebruik als grasland.

De percelen staan kadastraal bekend onder nummers zoals weergegeven in onderstaande tabel 1 en figuur 2. Het nieuwe bouwperceel wordt gerealiseerd op perceel nummer 378.

Kadastrale gemeente	Sectie	Nummer	Grootte
Dronrijp	F	233	1,93,50
Dronrijp	F	234	0,38,00
Dronrijp	F	378	1,26,95
Dronrijp	F	379	1,79,75
Dronrijp	F	380	0,91,20
Dronrijp	F	381	1,59,00
Dronrijp	F	382	0,47,75
Dronrijp	F	383	2,34,05
Totaal			10,70,20

Tabel 1: kadastrale gegevens

Figuur 2: Overzicht kadastrale nummers

1.4 Beschrijving van de locatie

Het landschap waarin de percelen zijn gelegen, maakt deel uit van een open landschap (kwelderwalvlakte). De grondsoort betreft kleigrond. Volgens de bodemkaart betreft het hier “Knippige poldervaaggronden (kalkarm)” met een teelaardelaag variërend van ca 30-50 cm. De percelen zijn op greppels gelegen, met uitzondering van perceelsnummer 383, welke is gedraineerd. De gronden zijn in gebruik als grasland.

Perceel 379 is door de provincie aangewezen als natuurgebied dat buiten de Ecologische Hoofdstructuur is gelegen. Perceel 382 is aangewezen als ‘archeologisch waardevol gebied’.

De percelen zijn ontsloten via een onverharde weg (Headijk). Deze weg loopt parallel aan het Van Harinxmakanaal en sluit aan op de doorgaande weg van Dronrijp naar Op Hatsum/Bayum (It Heech/Lytsehuzen).

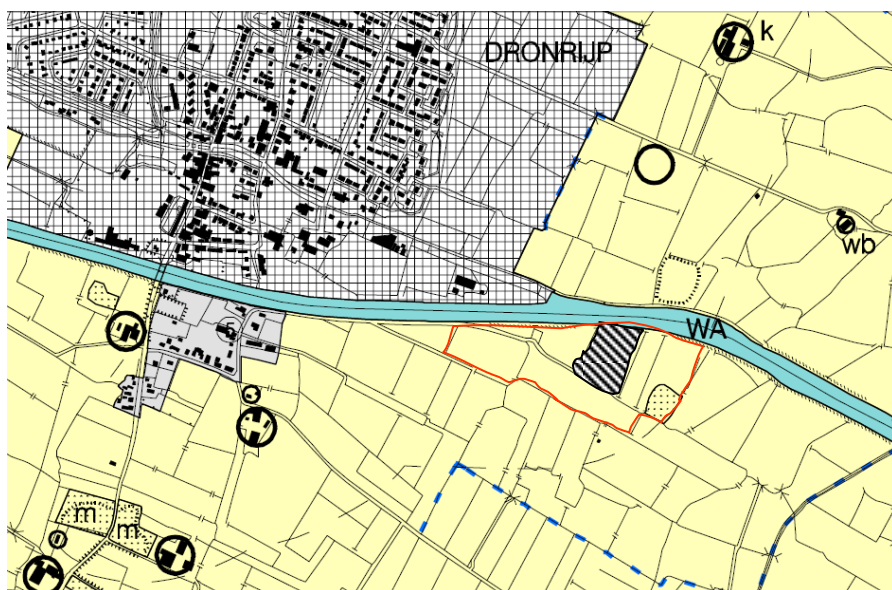
Figuur 3: foto's van het plangebied en de directe omgeving

1.5 Vigerende planologische regelingen

Volgens het vigerende bestemmingsplan Buitengebied, van de gemeente Menaldumadeel (vastgesteld op 1 februari 2007, goedgekeurd op 25 september 2007) hebben de percelen de bestemming “landelijk gebied” (zie figuur 3). Perceelsnummer 382 heeft een nadere aanduiding, namelijk “archeologisch waardevol gebied”. Het bestemmingsplan biedt via een wijzigingsbevoegdheid de mogelijkheid om een nieuw agrarisch bouwperceel mogelijk te maken.

Voor perceelsnummer 379 is goedkeuring onthouden, waarmee bestemmingsplan Buitengebied 1987 van toepassing is. Dit perceel heeft de bestemming “agrarische doeleinden”. Bij de onthouding van goedkeuring aan dit perceel is door de provincie besloten om voor dit perceel een aanlegvergunningstelsel van toepassing te verklaren, teneinde te voorkomen dat aanwezige natuurwaarden op dit perceel teniet worden gedaan.

Het perceel ligt binnen de hinderzone ‘Intensieve veehouderij’.

Figuur 4: fragment bestemmingsplan Buitengebied 2007

— = grens plangebied familie Arendz

 = perceel 379, goedkeuring aan onthouden.

2. BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE

2.1 Algemeen

In de huidige situatie exploiteert de heer Yme Arendz op het adres Longbuorren 9 te Dronrijp een schapenhouderij annex veehandel. Oorspronkelijk was het uitsluitend een veehandelsbedrijf, maar door de veranderende marktomstandigheden is de heer Arendz mede overgeschakeld op de schapenhouderij. De heer Arendz is 56 jaar en exploiteert het bedrijf sinds 1985 in de vorm van een eenmanszaak (ingeschreven onder KvK-nummer 01159287006).

Volgens het bestemmingsplan Buitengebied 2007 heeft het perceel Longbuorren een woonbestemming. Het perceel is bebouwd met het woonhuis van de familie Arendz, met daarachter een kapschuur.

Figuur 5: Ligging Longbuorren 9

Figuur 6: situatie Longbuorren 9

De heer Arendz heeft verspreid in de nabije omtrek verschillende weidepercelen in eigendom, met een totale omvang van 13 ha. Daarnaast wordt in het najaar en de wintertijd grasland gebruikt van diverse boeren. Voor de schuur is een milieuvergunning voor 150 schapen afgegeven.

De dochter van de heer Arendz, Alida Arendz (31 jaar), is met haar partner (Johan Tuinstra, 37 jaar) en hun dochter en zoon woonachtig in Berltsum. Ze heeft van jongs af aan een grote mate van affiniteit met de schapenhouderij en ziet in deze sector haar werkzame toekomst.

2. 2 Bedrijfsontwikkeling

Het groothandelsbedrijf is geleidelijk gegroeid tot zijn huidige omvang. Doordat het bedrijf financieel gezond is, en er goede resultaten worden geboekt, kon er steeds worden geïnvesteerd. In grote lijnen zijn de volgende investeringen gedaan:

- 1992 : bouw veeschuur
- 2012 : aankoop 2 ha grond aan Longbuorren
- 2005 - 2013 : pacht 9 ha grond locatie Van Harinxmakanaal
- 2012/13 : bouw kapschuur
- Mei 2014 : aankoop 9 ha grond locatie Van Harinxmakanaal
- December 2014 : aankoop 2 ha grond (kadastrale perceel F233)

De investering in totaal 13 ha grond en een kapschuur in de afgelopen 2 jaar, geeft aan dat het bedrijf financieel gezond is en de ondernemer vertrouwen heeft in de toekomst.

2.3 Huidige bedrijfsomvang en arbeid

De opbrengsten uit het bedrijf worden enerzijds gegenereerd uit de handel in schapen, koeien en kalveren en anderzijds uit het fokken en houden van eigen schapen. De veehandel heeft een redelijke omvang, hetgeen blijkt uit de navolgende volumes. Gemiddeld per week worden 30 kalveren, 20 koeien en 60 schapen verhandeld. In de huidige situatie worden circa 150 eigen fokkoeien aangehouden op ca 11 ha landerijen. Daarnaast worden voor de handel schapen en lammeren gedurende het jaar aan- en afgevoerd.

De dagelijkse werkzaamheden worden nu nog met 1 fulltime kracht uitgevoerd. Gemiddeld is de inschatting dat momenteel 65 uur arbeid per week nodig is. Van deze uur wordt 50 uur besteed aan vaste werkzaamheden (voeren, verzorging, verhandelen) en 15 uren aan schoonmaakwerkzaamheden, landwerk, onderhoud en administratie.

3. BESCHRIJVING VAN HET PLAN

In de onderstaande paragrafen wordt een toelichting op de toekomstplannen van de familie Arendz gegeven. Deze informatie is gebaseerd op het exploitatierapport van Accon | Avm.

3.1 Nieuwe bedrijfsopzet

De langetermijnvisie van de familie Arendz is om de handelonderneming en de schapenhouderij voort te kunnen blijven zetten en uit te bouwen. Om dit op een solide en duurzame manier te kunnen doen, is het voornemen om het bedrijf in de vorm van een maatschap gezamenlijk met dochter Alida Arendz voort te zetten. Het doel is om de woning in Berlikum te verkopen, en om vervolgens in Dronrijp in de maatschap te komen werken. Op de lange termijn is het de bedoeling dat de dochter het bedrijf zal opvolgen.

Met de inbreng van Alida zal de gewenste kwaliteitsverbetering in het bedrijf worden ingevuld en krijgt de heer Arendz de ruimte om meer in de handel te doen. Op de achtergrond speelt mee dat de heer Arendz een meervoudig zwaar gehandicapte dochter heeft, waarvoor de zorg en aandacht van beide ouders steeds meer toeneemt. Met het oog hierop wil de heer Arendz zijn kwetsbaarheid in de onderneming beperken en de toekomst van het bedrijf en de winstgevendheid verankeren.

Uitgangspunt is op de 11 ha aanwezige landerijen en ruim 2 ha aangekochte landerijen (december 2014), op totaal 13 ha eigen land een schapenhouderij en -handel te exploiteren. Uitbreiding van de huidige veestapel tot circa 325 eigen fokooien is gewenst en ook direct haalbaar op de nieuwe locatie. Graag zou de familie Arendz dit aantal nog verder uitbreiden in de toekomst. Op basis van de huidige mestwetgeving, is grond hierbij de meest belangrijke factor. Uitbreiding van de activiteiten is mogelijk met het toegang kunnen verkrijgen tot meer landbouwgrond (bij voorkeur pacht). Deze kans doet zich momenteel ook reëel voor: er bestaat de mogelijkheid om extra landerijen te pachten, waardoor de gewenste uitbreiding naar zo'n 450 fokooien ook gerealiseerd kan worden. Er zijn in dit concrete geval circa 80 ha landerijen beschikbaar. Voor de groei naar 450 fokooien is een areaal van circa 20 ha minimaal nodig. Dit betekent een uitbreiding van 7 ha tot 10 ha pacht. Op de 13 ha eigen landerijen kan een aantal van 325 fokooien gehouden worden, met gemiddeld 1,5 lam per ooi af te leveren. Arendz kan de lammeren na 10 weken als weidelam afzetten.

Hiermee gaat de onderneming optimaal gebruik maken van de mestwetgeving, waarbij de lammeren tot 25 kg niet gerekend hoeven te worden voor de mestwetgeving. Het gemiddeld aantal afgeleverde lammeren per ooi kan in de nieuwe situatie verhoogd worden, immers er is meer en beter (oog)toezicht door Alida. Totale opbrengsten van de schapenhouderij kunnen bij 325 ooiën worden ingeschat op € 34.000 - € 38.000: aflevering van 490 - 560 lammeren, voor gemiddelde prijzen van € 70,-. Uitbreiding naar 450 ooiën op korte termijn is een reële optie. Dit zal naar verwachting een meeropbrengst geven van € 13.000 tot € 15.000. Deels vindt de handel in schapen, koeien en kalveren extern plaats, rechtstreeks van leverancier naar veemarkt en slachthuizen. Deze dieren worden niet gehuisvest op het bedrijf van Arendz, ook niet tijdelijk. Daarnaast worden bij de handel ook weidelammeren aan- en verkocht, deze worden tijdelijk op het bedrijf van Arendz gehuisvest. Hierbij krijgt Alida een belangrijke rol. Zij is van toegevoegde waarde, door de weidelammeren optimaal te weiden, zodat ze in korte periode voldoende groeien en meeropbrengst kunnen genereren.

Het weiden van deze lammeren past ook goed in de bedrijfsvoering: na verkoop van de eigen gefokte lammeren (vroeg in het voorjaar aflammeren), kan de weide gebruikt worden voor de aangekochte weidelammeren, die na enige tijd weer doorverkocht worden. In de nieuwe bedrijfsopzet kunnen door een goede combinatie van veehandel enerzijds en fokken en houden van schapen anderzijds, voldoende opbrengsten worden gegenereerd.

3.2 Bedrijfsomvang NEG-typing en NSO-typing

De bedrijfsomvang wordt zover mogelijk geoptimaliseerd. Bij deze optimale benutting is zoals gezegd de combinatie van beide activiteiten nodig, deze versterken elkaar, loopt ook in elkaar over en is niet los van elkaar te beoordelen. Voor het inschatten van de bedrijfsomvang van een agrarisch bedrijf, werd tot enkele jaren geleden, gebruik gemaakt van de NEG-typing en het aantal nge. Op basis van de laatst bekende tabellen zou het bedrijf van de familie Arendz bij 325 fokooien en 14 ha een omvang hebben van 21 nge. Met de mogelijkheid om land bij te pachten, en groei van het bedrijf naar 450 fokooien op 25 ha landerijen, heeft het bedrijf een omvang van 34,6 nge. Deze informatie is afgeleid van de rekenmodule van LEI/Wageningen UR, waarbij gerekend is met de normen van 2012.

Tegenwoordig worden bedrijven ingedeeld naar bedrijfstype en bedrijfsomvang op basis van de NSO-typing en de standaardopbrengst (SO), welke met de rekenmodule van LEI/Wageningen UR nader in kaart kunnen worden gebracht. Uitgaande van een graasdierenbedrijf, subtype schapenbedrijf met 14 ha cultuurgrond en 325 schapen bedraagt de standaardopbrengst € 68.660 en de standaardverdien capaciteit (SVC) € 3.430. Met de realisatie van de uitbreidingsplannen naar 450 fokooien op 25 ha landerijen, wordt de standaardopbrengst berekend op € 101.750 en de SVC € 5.090. In beide berekeningen volgens de NSO-typing wordt de onderneming theoretisch ingedeeld in klasse 1: < 25.000 euro, zeer kleine bedrijven.

Feitelijk is de situatie in deze casus anders omdat naast de aanwas van vee ook sprake is van veehandel in materieel opzicht. Door de aanvullende handelsactiviteiten is sprake van een volwaardig bedrijf, waarbij de maten in hun inkomen kunnen voorzien dit naar analogie van de situatie op dit moment en de voorzichtig ingeschatte uitbreiding vandaar dat bovengenoemd kengetal niet representatief is voor dit bedrijf.

3.3 Onderbouwing noodzaak nieuw agrarisch bouwperceel

Om de schapenhouderij en de handelsonderneming voort te kunnen blijven zetten en uit te bouwen, is in de nabijheid van de 11 ha grond een nieuw agrarisch bouwperceel nodig, met daarop passende agrarische bedrijfsbebouwing met dienstwoning. De redenen daarvoor zijn als volgt:

Voortbestaan en toekomst bedrijf

Onder invloed van diverse factoren, waaronder het Europees beleid, de economie en de omgeving, vinden belangrijke ontwikkelingen in de agrarische sector plaats. Afname van het aantal landbouwbedrijven, schaalvergroting, verbreding, verdieping: allemaal ontwikkelingen die van invloed zijn op het economisch en ruimtelijk profiel van het platteland in Menaldumadiel. Ondanks alle veranderingen zal de agrarische sector in de komende decennia van groot belang blijven voor de gemeente. Het is daarom belangrijk dat deze sector de mogelijkheden en de ruimte krijgt om solide en duurzame bedrijven voort te kunnen blijven zetten.

De initiatiefnemers denken na over deze toekomst en willen er voor zorgen dat het bedrijf een solide en duurzame toekomst blijft houden. Een uitbreiding van de activiteiten en een kwaliteitsverbetering is van essentieel belang voor het voortbestaan van het bedrijf. Zonder een nieuw agrarisch bouwperceel zal deze visie op het bedrijf niet mogelijk kunnen worden gemaakt.

Huidige locatie

Op de huidige locatie aan de Longbuorren is zowel vanuit ruimtelijk, praktisch als milieuhygiënisch oogpunt een nieuw agrarisch bouwperceel niet mogelijk als gevolg van verschillende omgevingsaspecten en omliggende agrarische bouwpercelen. De beoogde toekomstige bedrijfsopzet past niet meer bij de woonbestemming die volgens het Bestemmingsplan Buitengebied aan het perceel Longbuorren 9 is toegekend. Met de nieuwe bedrijfsopzet ontstaat er een nieuwe situatie, die functioneel en milieutechnisch gezien, op een agrarisch bouwperceel thuishoort.

Opheffen nadelen dislocatie

Met de beoogde toekomstige bedrijfsopzet in het vizier, is de huidige locatie aan de Longbuorren voor de toekomst zowel ruimtelijk als functioneel niet meer passend. De nadelen van dislocatie van weidelocatie en kapschuur met toezicht staan een effectieve bedrijfsvoering in de weg.

Realiseren kwaliteitsverbetering

Met de realisering van een kapschuur en een bedrijfswoning ter plaatse, kan de gewenste kwaliteitsverbetering in het bedrijf worden bereikt:

- beter toezicht en verzorging
- eerdere signalering van ziekte en klachten
- regelmatigere bijvoeding
- efficiëntere en compacte bedrijfsvoering
- geen transfer van vee over de openbare weg (voorkomen besmettelijke ziekten)

Afwezigheid bedrijfsbebouwing en geschikte alternatieven

Omdat er in de verworven 11 ha geen bedrijfsbebouwing aanwezig is en in de nabije omgeving daarvan geen andere passende bedrijfshuisvesting beschikbaar is (zie hoofdstuk 3.4), is ter plaatse het realiseren van een nieuw bouwperceel de enige optie.

3.4 Onderbouwing geen andere geschikte bestaande percelen

De initiatiefnemers hebben bezoeken gebracht aan de te koop staande objecten in de omgeving. In tabel 2 op pagina 10 is een inventarisatie opgenomen van te koop staande (agrarische) objecten in of in de nabijheid van Dronrijp (peildatum 3^e kwartaal 2016). Gezamenlijk is per object de geschiktheid beoordeeld, aan de hand van een aantal parameters, namelijk bestemming, prijs, ligging en de (bedrijfsmatige / functionele) geschiktheid van de gebouwen.

Objecten in Dronrijp		Bestemming	Prijs (€)	Ligging	Geschiktheid object
1.	Pouldyk 64	woonboerderij	1.250.000	Aan overzijde van Harinxmakanaal	• te duur • hoge verbouwingskosten • te ver van weidegrond • planologisch ongeschikt • functioneel ongeschikt (wellness, zwembad) • te weinig grond • onaantrekkelijk vanwege energiegebruik / lasten
2	Hatzum 2	woonboerderij	325.000	Nabij spoorlijn Leeuwarden - Harlingen	• te ver van weidegrond • hoge verbouwingskosten • planologisch • functioneel ongeschikt • te weinig grond • onaantrekkelijk vanwege energiegebruik / lasten
3	Headyk 12	melkveehouderij	op aanvraag	Nabij spoorlijn Leeuwarden - Harlingen Dicht bij weidegrond	• te groot, te veel grond (80 ha) • te duur • hoge verbouwingskosten • functioneel ongeschikt • onaantrekkelijk vanwege energieverbruik

Tabel 2: objecten in de omgeving

De conclusie is dat de betreffende objecten ongeschikt en/of niet haalbaar zijn. Van deze objecten kan redelijkerwijs geen gebruik worden gemaakt.

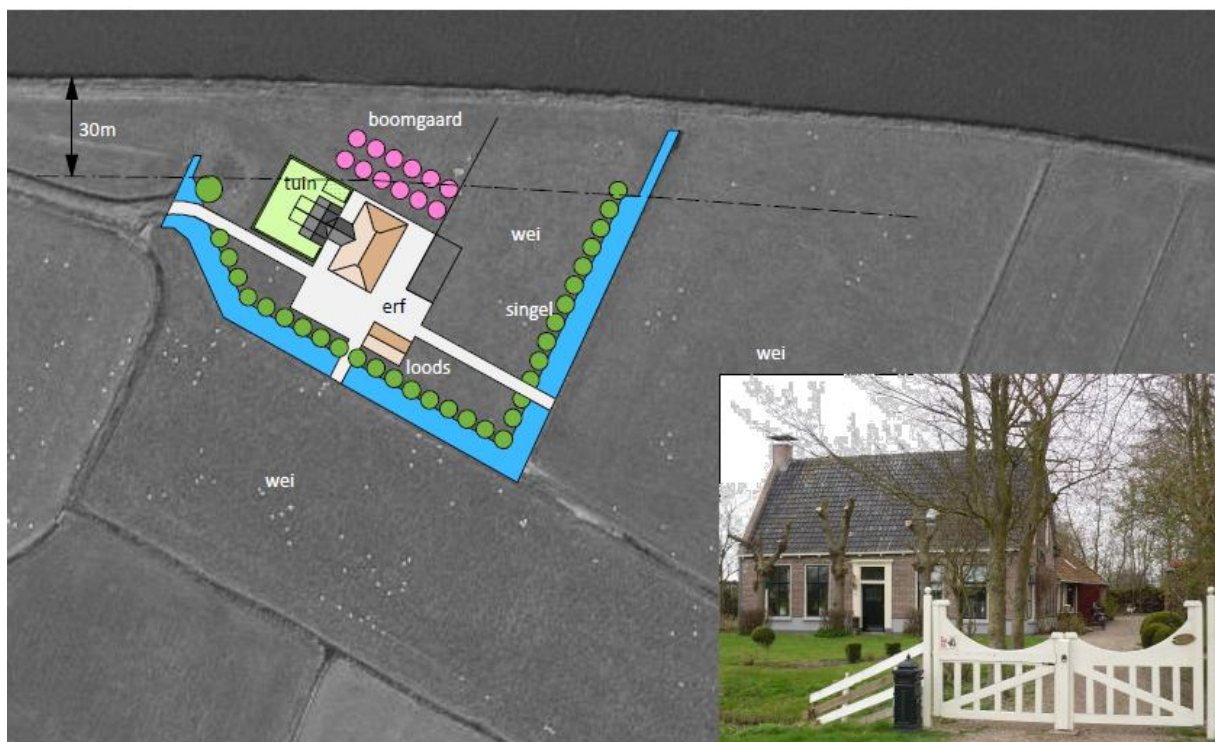
3.5 Inrichtingsvoorstellen perceel en bebouwing

De initiatiefnemers hebben als doel om bij het realiseren van de bedrijfsbebouwing de noodzakelijke ruimtelijke kwaliteit na te streven. Met het oog op de ligging van het perceel, moet het plan de bestaande waarden respecteren en mogelijk versterken. Dit streven is niet alleen een persoonlijk en maatschappelijk doel, het sluit ook aan bij de randvoorwaarden die door de provincie en de gemeente zijn geformuleerd, verwoord in het Streekplan, het vigerende gemeentelijke bestemmingsplan Buitengebied en de Welstandsnota, welke dient als toetsingskader voor het beoordelen van de omgevingsvergunningsaanvraag.

Daarom is ten behoeve van het plan door de initiatiefnemers door Twa Architecten de opdracht gegeven een ruimtelijke haalbaarheidsanalyse te maken (augustus 2016). In dit onderzoek zijn de ruimtelijke-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden ter plaatse onderzocht en zijn voorstellen gedaan voor de verschijningsvorm van de gewenste bebouwing. Het rapport is in bijlage 1 opgenomen.

In de ruimtelijke haalbaarheidsstudie zijn diverse inrichtingsvoorstellen voor de bedrijfsbebouwing opgenomen.

Figuur 7 en 8: inrichtingsvoorstellen 1 en 2

Uit de ruimtelijke haalbaarheidsstudie blijkt dat de gewenste functie van een agrarisch bedrijf met bedrijfswoning niet strijdig of nadelig hoeft te zijn met aanwezige ruimtelijke en cultuurhistorische waarden. Voor een goede landschappelijke inpassing is het gewenst dat zowel de structuur en vorm van de bebouwing alsook de aard van de beplanting refereert danwel overeenkomt met de beschreven karakteristieke bebouwing en beplanting ter plaatse. Het getoonde inrichtingsvoorstel geeft hiertoe de mogelijke middelen.

3.6 Ontsluiting

Om het bouwperceel te kunnen bereiken, wordt gebruik gemaakt van de openbare weg Headyk, een weg met een gevestigd recht. Het is een onverhard pad dat in de nieuwe situatie zal worden verhard.

Het aantal verkeersbewegingen per week zal in de nieuwe situatie slechts beperkt toenemen. Bij de inrichtingsschets voor het perceel zal rekening worden gehouden met voldoende parkeergelegenheid.

Figuur 9: (nu nog) onverharde toegangsweg naar perceel

4. BELEID

In dit hoofdstuk worden de plannen getoetst aan de relevante beleidskaders van het rijk, de provincie en de gemeente.

4.1 Rijk

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) "Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig" vastgesteld. Het bijbehorende Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (Barro/ AmvB Ruimte) is in werking getreden op 17 december 2011.

Na toetsing aan dit rijksbeleid, wordt geconcludeerd dat onderhavige ontwikkeling een particulier initiatief is waarmee geen rijksbelang in het geding is. En in die zin stelt het rijk dan ook geen voorwaarden aan een dergelijke ontwikkeling. Er wordt in de SVIR wel nadrukkelijk ingezet op de kwaliteit van de leefomgeving.

4.2 Provincie

Streekplan 2007

De provincie streeft in haar Streekplan naar een vitale en duurzame landbouw. Landbouw heeft een belangrijke bijdrage aan de sociaal-economische vitaliteit van het platteland, het beheer van het landelijk gebied en de Friese economische structuur. De provincie wil samen met de gemeenten zorgdragen voor het begeleiden van de ruimtelijke consequenties van schaalvergroting, intensivering, verbreding en verdieping van de landbouw. De provincie wil **ontwikkelingsruimte** bieden voor de landbouw, zodanig dat een **efficiënte agrarische bedrijfsvoering** mogelijk is en rekening wordt gehouden met de landschappelijke kernkwaliteiten van Fryslân (Streekplan pag 79).

Voor de inpassing van bouwblokken is vooral de **landschappelijke situering** van belang, met aandacht voor de beplanting, erfelementen, de nokrichting, dak- en goothoogten van gebouwen en kleur- en materiaalgebruik. De provincie vindt een maximale maat voor de omvang van een agrarisch bouwblok minder belangrijk dan het leveren van landschappelijk maatwerk.

Om de inkomensbasis voor agrariërs te verhogen, kan aan agrarische bedrijven ruimte voor **nevenactiviteiten** op het erf worden geboden. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan agrariërs die hun maatschappelijke betrokkenheid in de bedrijfsvoering willen verweven. Te denken valt aan kamperen bij de boer, zorgfuncties, agrarisch verwante detailhandel etc.

De provincie constateert dat de afname van het aantal agrarische bedrijven de vitaliteit van het landelijk gebied onder druk zet. Er kan sprake zijn van ruimtelijk kwaliteitsverlies door versnippering, verrommeling, verpaupering van (vrijkomende) bebouwing en door functionele achteruitgang. In eerste instantie wordt in het landelijk gebied ingezet op hergebruik van bestaande bebouwing en sloop van beeldverstorende gebouwen. De projecten die hierop inspelen kunnen als 'kwaliteitsarrangement' worden aangemerkt.

Verordening Romte Fryslan 25 juni 2014

Op 25 juni 2014 hebben Provinciale Staten de 'Verordening Romte Fryslan / werkwijze RO 2014' vastgesteld. Op grond van een aantal ontwikkelingen was aanpassing van de Verordening Romte Fryslân van 15 juni 2011 noodzakelijk.

Het provinciaal beleid voor nieuwe agrarische bouwpercelen is geregeld in Artikel 6.1.1. van de verordening. In dit artikel wordt gesteld dat nieuwe agrarische bouwpercelen alleen worden toegelaten voor grondgebonden veehouderijen. Het gaat om bedrijven die om dringende maatschappelijke redenen verplaatst moeten worden en waarvoor geen geschikt bestaand bouwperceel te vinden is. In het landelijk gebied wordt gestreefd naar zorgvuldig ruimtegebruik, om zodoende verrommeling, verstening en versnippering zoveel mogelijk te voorkomen. Op grond van artikel 6.1.1 kijkt de gemeente daarom eerst naar de mogelijkheden van bestaande, vrijkomende bouwpercelen, alvorens een nieuw bouwperceel wordt aangewezen. Hierbij betreft de gemeente:

- een inventarisatie van bestaande of voormalige agrarische bouwpercelen in de omgeving van de beoogde (agrarische) bedrijfsvestiging die beschikbaar zijn of beschikbaar kunnen komen voor vestiging van het bedrijf;
- eventuele beperkingen op het gebied van financiën, eigendomssituatie, milieu, landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden of daarmee naar de aard vergelijkbare beperkingen die in de weg staan aan vestiging van het bedrijf op één van deze bouwpercelen.

4.3 Gemeente

Voor het plangebied gelden twee bestemmingsplannen: Bestemmingsplan Buitengebied 2007 en Bestemmingsplan 1987.

Bestemmingsplan Buitengebied 2007

De gemeente wil een beleid voeren dat niet alleen is gericht op het handhaven van de bestaande situatie, maar bovenal op het bieden van de noodzakelijke ontplooiingskansen. Dat hoeft niet noodzakelijkerwijs binnen dezelfde functie te zijn, maar kan ook een volstrekt nieuwe ontwikkeling inhouden. Daarbij hecht de gemeente aan het in stand houden van de hoofdlijnen van de landschappelijke karakteristieken en de stedenbouwkundige, cultuurhistorische en archeologische waarden. In verband daarmee worden buiten de reeds wettelijk vastgelegde voorwaarden, de volgende randvoorwaarden gehanteerd:

- De kenmerkende openheid van het landschap buiten de dorpskommen dient in grote lijnen in stand te worden gehouden;
- De als waardevol beoordeelde cultuurhistorische en geomorfologische patronen en situaties, bestaande uit de belangrijkste (huis)terpen, oude klooster- en stinzen terreinen en reliëfrijke percelen dienen zoveel mogelijk intact te blijven;
- De kenmerkende vaarten dienen gehandhaafd te blijven;
- Archeologisch waardevolle plaatsen dienen met het oog op de bescherming van het bodemarchief zoveel mogelijk ongestoord te worden gelaten;
- De karakteristieke bebouwing, zoals is geïnventariseerd in het Monumenten Inventarisatie Project, dient zoveel mogelijk beschermd te worden tegen een zodanige verbouw dat de karakteristieke kenmerken ernstig worden aangetast;
- Gestreefd wordt naar handhaving van de erfbeplanting voorkomende bij woonboerderijen, bedrijven en agrarische bedrijven in het buitengebied;
- Er dient op zodanige afstand vanuit de weg te worden gebouwd dat de verkeersveiligheid niet in gevaar wordt gebracht en dat voldaan wordt aan de voorkeurswaarde op grond van de Wet geluidhinder;
- Er dient op zodanige wijze te worden gebouwd dat het uitzicht vanuit bestaande woningen niet onnodig wordt belemmerd;
- Er dient op zodanige wijze te worden gebouwd dat er sprake is van compacte bouwmassa's, waarbij de bouwwerken passen in het landschapsbeeld.

Deze randvoorwaarden zijn kaderstellend. Dit betekent dat functieontwikkelingen kunnen plaatsvinden binnen de gestelde voorwaarden. Slechts wanneer sprake is van een dringende noodzaak, kan hiervan worden afgeweken. Er is slechts sprake van een dringende noodzaak, wanneer het voortbestaan van de functie in het geding is dan wel de kosten als maatschappelijk onaanvaardbaar moeten worden beoordeeld.

Volgens het bestemmingsplan Buitengebied 2007 kunnen binnen het plangebied agrarische bedrijven worden verplaatst of gevestigd, wanneer de noodzaak daartoe bestaat. In verband met de afweging van alle in het geding zijnde belangen, zal hiertoe een wijzigingsprocedure moeten worden gevoerd. De noodzaak van een nieuwvestiging is in hoofdstuk 3.3. van deze studie onderbouwd. Deze wijziging is niet van toepassing op gronden die zijn aangeduid met "archeologisch waardevol gebied" en gronden gelegen binnen de "A- en B-zone veiligheidszone munitieopslag" (zie paragraaf 7.11). In het kader van de bedoelde procedure zullen met name de landschappelijke en milieuhygiënische belangen (archeologie, ecologie, akoestiek, luchtkwaliteit en water) in het oog worden gehouden.

Voor het perceel 379, waar door de provincie goedkeuring is onthouden, wordt teruggevallen op het bestemmingsplan uit 1987. In dit bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, waarmee onder voorwaarden een nieuw agrarisch bouwperceel mogelijk gemaakt kan worden. Dit perceel zal overigens gevrijwaard blijven van de beoogde plannen.

Welstandsnota

De raad van gemeente Menameradiel heeft in september 2012 de Welstandsnota (Actualisatie 2012) vastgesteld. Voor het buitengebied van de gemeente Menameradiel is een bijzonder welstandsregime van kracht. De nadruk ligt hierbij op het behoud en waar mogelijk het versterken van de bestaande en/of gewenste kwaliteit. De klemtoon ligt hierbij op handhaven en respecteren.

5. PLANOLOGISCHE RANDVOORWAARDEN

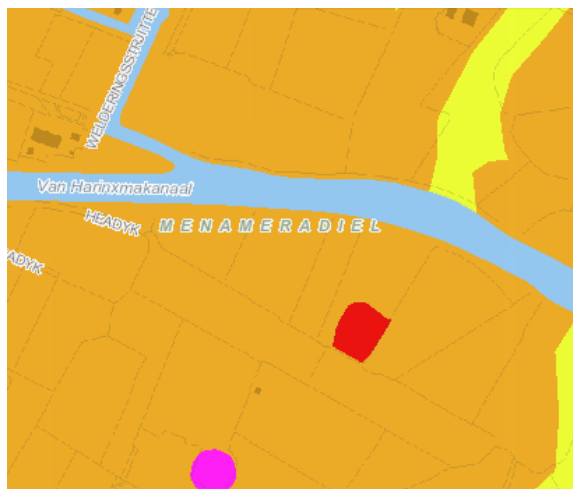
In dit hoofdstuk is geïnventariseerd welke planologische randvoorwaarden voor het plangebied van toepassing zijn c.q. nader onderzocht moeten worden.

5.1 Archeologie

Op 1 september 2007 is de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) in werking getreden. Met deze inwerkingtreding werd het Verdrag van Malta, dat op 16 april 1992 onder andere door Nederland is ondertekend, in de Nederlandse wet- en regelgeving verwerkt. Het Verdrag van Malta is gericht op het behouden van archeologische waarden in de bodem. Uitgangspunt hierbij is onder andere het uitvoeren van een onderzoek naar archeologische waarden in het plangebied voor het vaststellen van een bestemmingsplan. Ook het zogenoemde veroorzakerprincipe is een uitgangspunt van het Verdrag van Malta. Dit betekent dat diegene die mogelijke archeologische waarden in de bodem verstoort, financieel verantwoordelijk is voor een voldoende onderzoek naar en het behoud van die archeologische waarden. Met de inwerkingtreding van de Wamz werd ook de Monumentenwet 1988 (Monw) gewijzigd. Op grond van de Monw moet in een bestemmingsplan (mogelijke) archeologische waarden in de bodem van het plangebied worden overwogen.

5.1.1. Beleid Provincie

De provincie Fryslân heeft de zogenoemde cultuurhistorische waardenkaart (CHW-kaart) ontwikkeld. Op de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE), onderdeel van de CHW-kaart, is informatie opgenomen over archeologische waarden.

Figuur 10: Fragment Famke-kaart IJzertijd - Middeleeuwen

5.1.2 Advies IJzertijd Middeleeuwen

De kaart laat zien dat de betreffende percelen overwegend oranje gekleurd zijn en dat één perceel rood gekleurd is. Hierna volgt een toelichting op deze waarderings.

Rood: streven naar behoud

Van dit terrein is bekend dat zij waardevolle archeologische resten uit de periode Bronstijd en later bevat. De provincie raadt af om in deze gebieden ingrepen te verrichten die het bodemarchief kunnen schaden. Het betreft hier een perceel dat onbebouwd zal blijven.

Oranje: karterend onderzoek 1

In deze gebieden kunnen zich archeologische resten bevinden uit de IJzertijd Middeleeuwen. De provincie beveelt aan om bij ingrepen meer dan 500 m² een karterend archeologisch onderzoek te verrichten. Dit onderzoek moet minimaal bestaan uit zes boringen per hectare, met een minimum van zes boringen per plan, waarbij duidelijk wordt of er vindplaatsen in het plangebied aanwezig zijn. Worden er vindplaatsen aangetroffen, dan zal uit nader (waarderend) onderzoek moeten blijken hoe waardevol deze vindplaatsen zijn.

In december 2016 heeft een inventariserend veldonderzoek plaatsgevonden. De resultaten van het onderzoek zijn als volgt:

- de bodem, en daarmee de archeologisch relevante niveaus, is op het oostelijke perceel intact aangetroffen. Het westelijke perceel is afgegraven waardoor een groot deel van de kleiafzettingen en daarmee mogelijke archeologische resten zijn verdwenen;
- de archeologische verwachting voor het westelijke perceel kan worden bijgesteld naar laag. Ook voor het oostelijke perceel is de verwachting, wegens ontbreken van archeologische indicatoren, laag;
- In de boringen zijn geen aanwijzingen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van een archeologische nederzetting;
- Voor het plangebied geldt dat de resultaten van het onderzoek geen aanleiding geven tot archeologisch vervolgonderzoek. Wanneer bij de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, moet hiervan direct melding gemaakt worden bij de bevoegde overheid (Gemeente Menaldumadeel).

Het onderzoeksrapport is opgenomen in bijlage 2 van deze toelichting.

5.1.3 Advies Steentijd Bronstijd

Groen: Geen onderzoek noodzakelijk

Er bevinden zich geen archeologische resten in de bodem. De kans dat de aanwezigheid van archeologische resten is zeer laag.

5.2 Cultuurhistorie

De CultuurHistorische Waardenkaart van de provincie laat geen cultuurhistorische elementen in het plangebied zelf zien.

Volgens de Ruimtelijke haalbaarheidsstudie van Twa Architecten is wel te zien dat bebouwing en boerenerven zich voornamelijk langs 't Heech en op de kwelderwal bevonden. In het oostelijk gelegen kleiterpenlandschap kwamen Ook boerenerven voor en zelfs stinzen (verterkte boerderijen) en een landgoed. Verder is op de HISGIS kaart uit 1832 te zien dat voor het graven van het Van Harinxmakanaal het terrein aan weerszijden van de toenmalige Harnser trekvaart in gebruik was als Gardeniersland (tuinbouw), weiland en akkerbouwland. De percelen waren ontsloten met een pad dat het verlengde vormde van de huidige Hommemastrjitte aan de noordzijde van het kanaal.

5.3 Ecologie

Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is door BügelHajema Adviseurs een ecologische een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of een vooronderzoek in het kader van de Flora- en faunawet (Ffw), een Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) of een analyse in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 1 november 2016 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs.

Per 1 januari 2017 treedt de nieuwe Wet natuurbescherming in werking. De wetswijziging kan met name consequenties hebben voor de soortbescherming. Indien op het moment van inwerkingtreding van de nieuwe wet het bestemmingsplan niet is vastgesteld, is het nodig om te toetsen aan de Wnb en de daaruit voortvloeiende Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017. De conclusies van het voorliggende onderzoek zijn daarom zowel aan de huidige wetgeving als aan de nieuwe Wnb getoetst.

Het plangebied bestaat uit een agrarisch graslandperceel ten zuidoosten van Dronryp aan de zuidoever van het Van Harinxmakanaal. Het plangebied is in beheer als schapenweide en wordt omgeven door smalle kavelsloten met steile oevers. In het plangebied is geen bebouwing of opgaande beplanting aanwezig.

De plannen bestaan uit de realisatie van een kapschuur en bedrijfswoning voor een schapenhouderij. Ten behoeve van deze ontwikkelingen zal de vegetatie verwijderd en grond vergraven worden. De bebouwing wordt gerealiseerd op tenminste 30 meter afstand van het kanaal.

Figuur 11. Impressie plangebied (1 november 2016)

Soortbescherming

Achter de Ffw staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving. Beschermde soorten worden opgesomd in de 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten'. De Algemene Maatregel van Bestuur ex artikel 75 van de Ffw van 23 februari 2005, kent een driedeling voor het beschermingsniveau van planten- en diersoorten, hierna te noemen: licht, middelzwaar beschermd en streng beschermd. De inheemse vogelsoorten hebben een afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

Ten aanzien van de aanwezigheid van beschermde soorten is, naast het afgelegde veldbezoek, via Quickscanhulp.nl¹ (© NDFF - quickscanhulp.nl 31-10-2016 14:31:20) soortinformatie uit de Nationale Database Flora en Fauna² opgevraagd. Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van diverse streng beschermde planten- en diersoorten bekend. Op basis van de terreinomstandigheden in en direct rond het plangebied kan gesteld worden dat het plangebied een beperkte natuurwaarde kent.

In het grasland zijn weinig plantensoorten als Engels raaigras, gestreepte witbol en witte klaver aanwezig, die duiden op voedselrijke omstandigheden. Zwaardere beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen; deze zijn gezien de inrichting en het terreingebruik ook niet te verwachten.

Door het ontbreken van bebouwing en bomen met holten of loszittende schors kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied worden uitgesloten. Door het volledig ontbreken van opgaand groen heeft het plangebied naar verwachting ook geen waarde als foerageergebied van vleermuizen. Het is mogelijk dat een enkele laatvlieger of rosse vleermuis, soorten die ook in open gebieden kunnen jagen, in het plangebied foerageren. De uit de directe omgeving bekende zwaar beschermde waterspitsmuis komt hooguit voor in de oeverzone van het Van Harinxmakanaal, waar geen werkzaamheden plaatsvinden. In het plangebied zijn verder algemene en licht beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als aardmuis, veldmuis en haas te verwachten.

In het plangebied zijn geen nesten aangetroffen of te verwachten van broedvogels met jaarrond beschermde nest- en verblijfplaatsen. Het plangebied vormt mogelijk wel een klein onderdeel van het foerageergebied van uit de omgeving bekende soorten met een jaarronde bescherming, zoals buizerd, kerkuil en roek (Quickscanhulp.nl).

In het grasland in het om het plangebied kunnen weidevogels als grutto, Kieviet, scholekster en tureluur tot broeden komen. Vanwege de geringe grootte van het plangebied gaat het om hooguit enkele paartjes.

Door het ontbreken van permanent oppervlaktewater is binnen het plangebied geen sprake van voortplantingsbiotoop van beschermde amfibieën en vissen. Wel kan het plangebied onderdeel vormen van het landbiotoop van amfibieën die in sloten in de nabijheid van het plangebied leven. Te verwachten zijn soorten als bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad. Door de inrichting van het plangebied zijn echter hooguit enkele exemplaren van deze soorten verwacht. De meer kritische zwaardere beschermde amfibieën worden door het ontbreken van waarnemingen uit de ruime omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl) en het ontbreken van geschikt leefgebied niet verwacht.

Voor beschermde soorten uit de soortgroep ongewervelden ontbreekt geschikt leefgebied binnen het plangebied.

Ten aanzien van broedvogels dient bij de planning en uitvoering van werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen (artikel 11 Ffw). Voor de in en direct rond het plangebied te verwachten vogelsoorten

¹ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren.

Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Ffw. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Het plangebied vormt hoogstens een klein onderdeel van het foerageergebied van in de omgeving verblijvende vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats. Bovendien is in de omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Daarom worden naar aanleiding van de plannen op voorhand geen negatieve effecten op het foerageergebied van de te verwachten soorten verwacht.

Het plangebied heeft hooguit een beperkte waarde als foerageergebied voor vleermuizen. Bovendien is in de omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Daarnaast zal het plangebied na de realisatie van de plannen geschikt zijn voor foeragerende vleermuizen. Daarom worden negatieve effecten op het foerageergebied van in de omgeving verblijvende vleermuizen niet verwacht.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van enkele licht beschermde amfibieën en zoogdiersoorten worden verstoord en/of vernietigd (artikel 9 Ffw). Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood (artikel 11 Ffw). Licht beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Ffw.

Gebiedsbescherming

Voor het plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 en de provinciale structuurvisie en verordening.

In de Nbw 1998 is de bescherming van specifieke (natuur)gebieden geregeld. In de Nbw 1998 zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Nbw 1998 worden drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Activiteiten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Nbw 1998 een externe werking kent.

De EHS (tegenwoordig Natuurnetwerk Nederland genoemd) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het nationale natuurbeleid. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale EHS is voor de provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de EHS-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied, zoals weidevogelkansgebieden en weidevogelparels.

Het plangebied is geen onderdeel van een beschermd gebied in het kader van de Nbw 1998 en de gronden zijn niet aangewezen als EHS of natuur buiten de EHS. Het dichtstbijzijnde beschermd gebied in het kader van de Nbw 1998 betreft Natura 2000-gebied Waddenzee op ruim 11 kilometer ten noordwesten van het plangebied.

De meest nabij gelegen gebieden die onderdeel zijn van de EHS liggen op een afstand van circa 3,5 kilometer ten zuidoosten van het plangebied. Het perceel ten oosten van het plangebied is aangewezen als 'natuur buiten de EHS'.

Het plangebied zelf en de omringende graslanden zijn aangewezen als weidevogelkansgebied. Ganzenfoerageergebieden liggen op grote afstand van het plangebied.

Gezien de terreinomstandigheden, de ligging van het plangebied (ten opzichte van beschermde gebieden) en de aard van de ontwikkeling worden met betrekking tot het voorgenomen plan op voorhand geen negatieve effecten op beschermde (natuur)gebieden in het kader van de Nbw 1998 verwacht. Het plan heeft in het kader van de Nbw 1998 geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten.

De plannen hebben door de ligging van het plangebied op ruime afstand van EHS-gebieden geen negatieve effecten op de provinciale EHS. Ook vindt naar aanleiding van de plannen geen aantasting plaats van het naast het plangebied gelegen perceel dat is aangewezen als 'natuur buiten de EHS'.

De nieuwbouw van een woning en schuur zorgen voor een afname van de oppervlakte weidevogelkansgebied binnen het plangebied. Daarnaast wordt het omringende grasland, dat eveneens is aangewezen als weidevogelkansgebied, minder geschikt voor weidevogels door de versturende werking die uitgaat van de bebouwing. Naar aanleiding van deze afname van oppervlakte en kwaliteit van het weidevogelkansgebied is compensatie noodzakelijk. De initiatiefnemer heeft contact opgenomen met de provincie Fryslân over de exacte invulling van de compensatie. In samenspraak met de provincie wordt het verlies aan weidevogelkansgebied financieel gecompenseerd.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een vooronderzoek in het kader van de Ffw of een Voortoets in het kader van de Nbw 1998 niet noodzakelijk is. Met inachtneming van het broedseizoen van vogels is een ontheffing van de Ffw of een vergunning op grond van de Nbw 1998 voor de beoogde activiteiten op voorhand niet nodig. Wel dient het verlies van oppervlakte en kwaliteit van het weidevogelkansgebied naar aanleiding van de plannen te worden gecompenseerd. De plannen zijn op dit punt in strijd met de Verordening Romte Fryslân. De initiatiefnemer heeft contact opgenomen met de provincie Fryslân over de exacte invulling van de compensatie. In samenspraak met de provincie wordt het verlies aan weidevogelkansgebied gecompenseerd.

In het kader van de invoering van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 zijn de conclusies ook getoetst aan de Wnb en de conceptverordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017. De conclusies van het voorliggende ecologisch onderzoek blijven ook onder de nieuwe Wnb van kracht, mits geen wijzigingen meer worden aangebracht aan de provinciale verordening.

Het provinciaal beleid ten aanzien van weidevogelkansgebieden verandert niet met invoering van de Wnb. Het verlies van oppervlakte en kwaliteit van het weidevogelleefgebied dient daarom ook onder de nieuwe wetgeving te worden gecompenseerd.

5.4 Programmatische Aanpak Stikstof

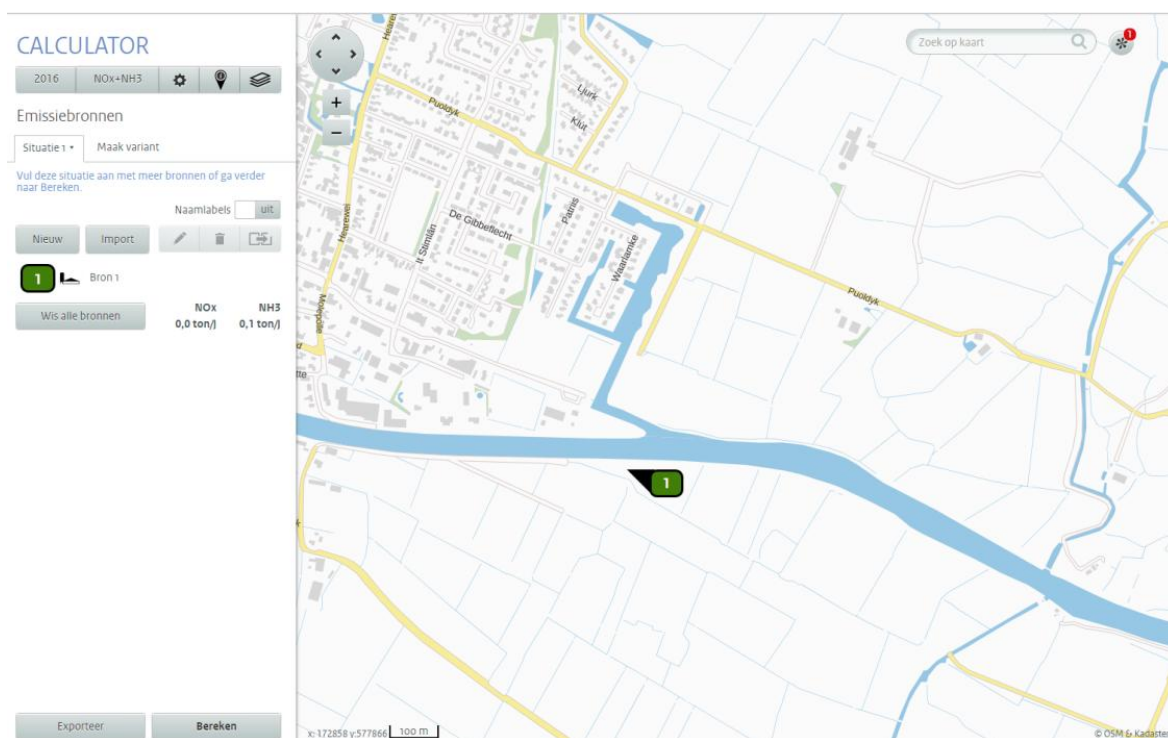
De depositie van stikstof ten gevolge van de realisatie van een schapenhouderij in het buitengebied van Dronryp is door BügelHajema Adviseurs berekend met het programmapakket Aerius. Aerius genereert een “leeg” rapport omdat in de omliggende Natura 2000-gebieden nergens een toename van de depositie van stikstof van 0,05 mol/ha of meer optreedt. De presentatie van Aerius is echter niet erg overzichtelijk. Daarom wat extra toevoegingen aan dit rapport.

Invoergegevens Aerius

De volgende invoergegevens zijn in Aerius gebruikt:

- 200 schapen, categorie B1.100, met een emissie van 0,7 kilo ammoniak per dier per jaar. In totaal wordt door de schapenhouderij op jaarbasis 140 kg ammoniak geproduceerd.

De emissie van het plan wordt bepaald met behulp van het Aeriusmodel. In onderstaand figuur 12 is hiervan een afbeelding opgenomen.

Figuur 12: emissie

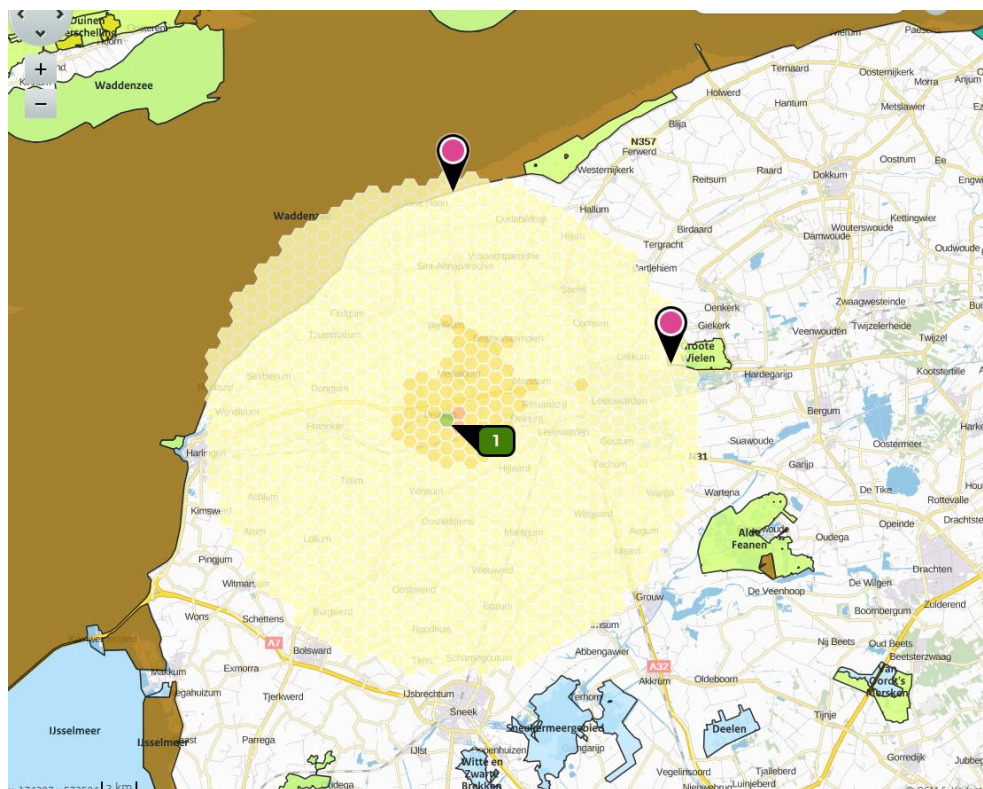
Groene aanduiding: puntbron van de te realiseren schapenhouderij

Rekenresultaten

De berekening met het Aeriusrapport genereert een “leeg” rapport, waarin wordt geconstateerd dat er geen natuurgebieden zijn met een overschrijding van een projectbijdrage van meer dan 0,05 mol/ha/jaar.

Volledigheidshalve zijn in de rekenresultaten van het meest nabij gelegen Natura 2000 gebieden opgenomen in figuur 13.

Natura 2000 gebied	Habitattype	Omschrijving	depositie stikstof in mol/ha/jr
Waddenzee	H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,01
	H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,01
	H1320	Slijkgrasvelden	0,00

Figuur 13: rekenresultaten van het meest nabij gelegen Natura 2000 gebieden

Aanvullende berekening

Tevens is een berekening gemaakt met 735 schapen³, categorie B1.100, met een emissie van 0,7 kilo ammoniak per dier per jaar. In totaal wordt door de schapenhouderij op jaarbasis in dat geval 514 kg ammoniak geproduceerd. Ook in dit geval wordt een “leeg” rapport gegenereerd door Aerius waarin wordt geconstateerd dat er geen natuurgebieden zijn met een overschrijding van een projectbijdrage van meer dan 0,05 mol/ha/jaar.

Volledigheidshalve zijn ook bij deze berekening de rekenresultaten van het meest nabij gelegen Natura 2000 gebieden opgenomen in onderstaande figuur 14.

³ Dit aantal is gebaseerd op het maximaal aantal schapen dat op deze locatie kan worden gehouden op basis van de Wet geurhinder en veehouderij.

Natura 2000 gebied	Habitatype	Omschrijving	depositie stikstof in mol/ha/jr
Waddenzee	H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,02
	H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,02
	H1320	Slijkgrasvelden	0,01

Figuur 14: rekenresultaten van het meest nabij gelegen Natura 2000 gebieden

Conclusie

Uit de berekening blijkt dat de depositie op de omliggende Natura 2000 gebieden kleiner is dan 0,05 mol/ha/jaar. Dit betekent dat de oprichting van het bedrijf Nbw-vergunningsvrij is. De berekening is opgenomen in bijlage 3.

5.5 Geurhinder

Het voornemen biedt de mogelijkheid tot het bouwen van een schapenhouderij in het buitengebied van Dronryp, gemeente Menameradiel. Door BügelHajema Adviseurs is onderzocht in hoeverre er sprake is van geurhinder op de omliggende geurgevoelige objecten.

Geurnormen

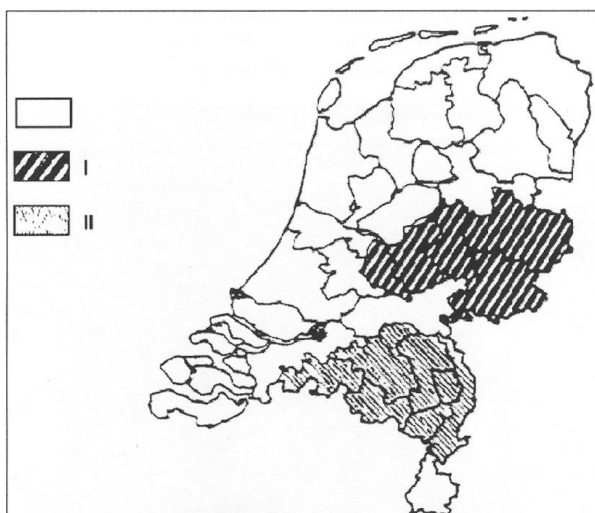
De Wet geurhinder en veehouderij is sinds 1 januari 2007 van kracht en vormt het toetsingskader voor de geurbelasting vanwege dierenverblijven op geurgevoelige objecten zoals huizen.

De Wet kent twee typen diercategorieën. Dieren met en dieren zonder geuremissiefactor. Voor die diercategorieën waarvan een geuremissiefactor per dier is vastgesteld, wordt de waarde uitgedrukt in een ten hoogste toegestane geurbelasting op een geurgevoelig object uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht (ouE/m³).

De hoogte van deze norm is afhankelijk van de locatie. In Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen concentratiegebieden (I en II) en de rest van Nederland. In concentratiegebieden zijn de normen wat betreft geur minder streng dan in de gebieden buiten de concentratiegebieden.

Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen situaties binnen en buiten de bebouwde kom. In onderstaande tabel zijn de normen weergegeven.

Normen geur			
Locatie	binnen kom	bebouwde	buiten bebouwde kom
buiten	2 ouE/m ³		8 ouE/m ³
concentratiegebied			
concentratiegebied	3 ouE/m ³		14 ouE/m ³

Figuur 15: Concentratiegebieden I en II behorende bij de artikelen 1, eerste lid, en 26 van de Meststoffenwet

De gemeente Menameradiel ligt buiten de concentratiegebieden.

Voor de diercategorieën zonder geuremissiefactor is de waarde een wettelijk vastgestelde afstand die ten minste moet worden aangehouden. Binnen de bebouwde kom dient een minimale afstand te worden aangehouden van 100 m, gemeten vanaf de buitenzijde van het geurgevoelig object tot het dichtstbijzijnde emissiepunt. Buiten de bebouwde kom dient deze afstand minimaal 50 m te bedragen.

Indien de gemeente een actief beleid voert ten aanzien van de geur-problematiek, kan van deze normen afgeweken worden. Binnen de bebouwde kom bedraagt de bandbreedte 0,1 – 14,0 ouE/m³ voor diercategorieën met een geuremissiefactor. Buiten de bebouwde kom bedraagt de bandbreedte 3,0 – 35,0 ouE/m³. Voor diercategorieën zonder geuremissiefactor kan de aan te houden afstand binnen de bebouwde kom terug gebracht worden tot respectievelijk 50 meter en binnen en 25 meter buiten de bebouwde kom.

De gemeente Menameradiel voert een actief beleid ten aanzien van geur, vastgelegd in de gemeentelijke geurverordening. Daarin is bepaald dat als normstelling binnen de bebouwde kommen 2 odour eenheden moet worden aangehouden. Buiten de bebouwde kom dient 8 odeureenheden aangehouden te worden. In enkele uitzonderingsgebieden mag een afwijkende norm worden aangehouden. Het plangebied valt buiten deze uitzonderingsgebieden.

Geurgevoelige objecten

Toetsing van de Wet geurhinder vindt plaats bij geurgevoelige objecten. Geurgevoelige objecten zijn gebouwen, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, worden gebruikt. Hierbij dient te worden vermeld dat voormalige agrarische bedrijfsgebouwen waarin nu wordt gewoond in de volgende gevallen geen geurgevoelig objecten zijn:

- als de milieuvergunning niet is ingetrokken;
- als de milieuvergunning van een voormalig agrarisch bedrijf pas op of na 19 maart 2000 is ingetrokken;
- als het een woning betreft die gebouwd is op basis van functieveranderingsbeleid voor voormalig agrarische bedrijven met een milieuvergunning.

Geurberekening

Voor de schapenhouderij is een milieuvergunning aangevraagd voor de in onderstaande tabel vermelde aantallen dieren. In de tabel is tevens is aangegeven welke geuremissiefactor is aangehouden en wat de totale geuremissie is. De geuremissiefactor is vastgesteld aan de hand van de Regeling geurhinder en veehouderij.

tabel 1 - Geuremissie in odour units per seconde

diercategorie	aantal	RGV-nr	geurfactor	geuremissie
diercategorie schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg1	200	B1.100	7.8	1.560

In de nabijheid van het bedrijf is de geurimmissie berekend van de omliggende woningen met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning, versie 2010. De resultaten per woning van de berekening zijn opgenomen in de bijlage 4. Uit de berekening blijkt dat de geuremissie beperkt is. Nergens worden de normen overschreden. Daarnaast is bezien in hoeverre er ruimte is voor een verdere uitbreiding. Berekend is dat indien het aantal schapen toeneemt tot 735 stuks er nog juist wordt voldaan aan de geurnormen.

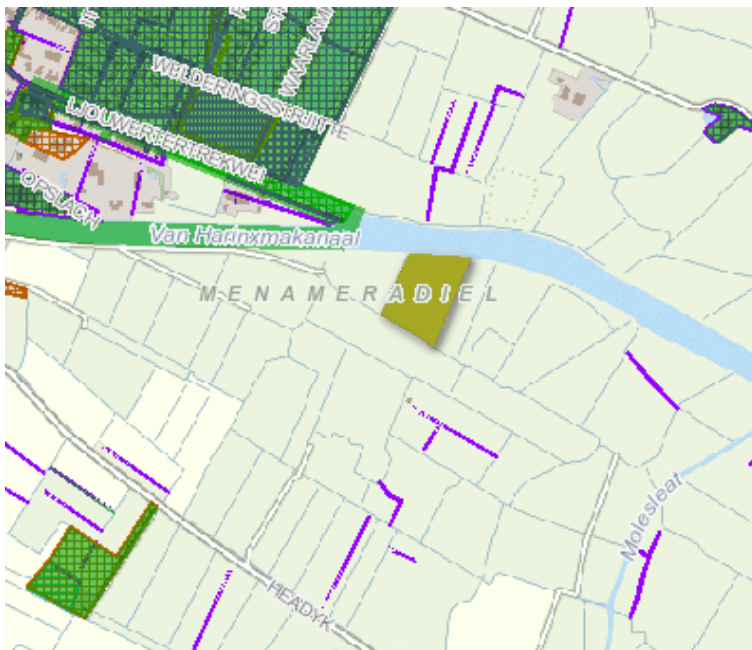
5.5 Bodemkwaliteit

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald dat in de toelichting op een ruimtelijk plan inzicht moet worden verkregen over de uitvoerbaarheid van het plan. Dit betekent dat onder andere inzicht verkregen moet worden in de noodzakelijke financiële investering van een (mogelijk noodzakelijke) bodem- sanering. Een onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem is dus een onderdeel van de onderzoeksverplichting bij ruimtelijke plannen.

Hierbij moet worden opgemerkt dat ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening het bestemmen van gronden met een bodem van onvoldoende milieuhygiënische kwaliteit met een hiervoor gevoelige bestemming in beginsel moet worden voorkomen.

De Provincie Fryslân heeft geparticipeerd in het ontwikkelen van het zogenoemde Bodemloket. Het bodemloket biedt informatie over bodemonderzoeken en -saneringen die zijn uitgevoerd. Ook is er informatie opgenomen over bedrijven of terreinen waar 'verdachte' werkzaamheden hebben plaatsgevonden die mogelijk bodemverontreiniging hebben veroorzaakt en waar mogelijk bodemonderzoek moet worden uitgevoerd.

Uit de informatie van het bodemloket blijkt dat er in en in de directe omgeving van het plangebied geen bodemonderzoeken en/of bodemsaneringen bekend zijn. Ook zijn er geen bedrijven of terreinen bekend waar 'verdachte' werkzaamheden hebben plaatsgevonden.

Figuur 16: fragment kaart Bodemloket

5.6 Wegverkeerslawaaï

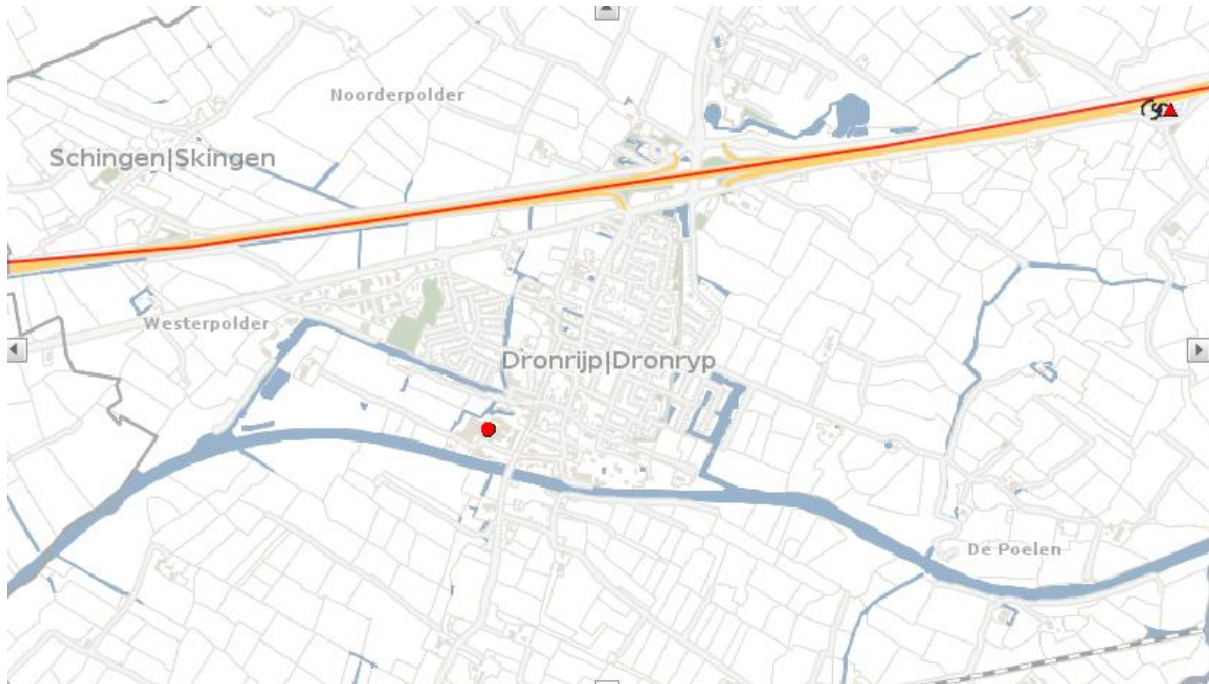
Ingevolge de Wet geluidhinder (Wgh) dient bij ruimtelijke ontwikkeling, ter waarborging van een goed akoestisch woon- en leefklimaat, rekening gehouden te worden met het aspect wegverkeerslawaaï. Het plangebied is circa 1.000 meter van de doorgaande weg (Longbuorren / It Heech) verwijderd. De toekomstige bedrijfswoning ligt niet in een geluidszone.

5.7 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door bovengenoemde activiteiten. Hiertoe zijn risico's gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Voor het onderhavige plangebied is de Risicokaart van de Provincie Fryslân geraadpleegd.

Figuur 17: Fragment risicokaart Provincie Fryslân

Inrichtingen en buisleidingen

Uit deze kaart blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied geen risicovolle inrichtingen en buisleidingen aanwezig zijn.

Transport van gevaarlijke stoffen over water

Het vervoer van gevaarlijk stoffen over het Van Harinxmakanaal is beperkt. Het aantal transportbewegingen van brandbare gassen over het Van Harinxmakanaal blijft ver onder de aangegeven drempelwaarde. Het Van Harinxmakanaal is een zogenaamde 'groene vaarweg', wat inhoudt dat geen plasbrandaandachtsgebied (PBA) aanwezig is. Rond het Van Harinxmakanaal zijn geen EV-knelpunten voor wat betreft het PR en GR. Er zijn daarmee geen bouwbeperkingen langs het kanaal.

5.8 Luchtkwaliteit

Veranderingen in de luchtkwaliteit worden grotendeels veroorzaakt door de toename van het verkeer. Gezien de onderhavige situatie, waarbij sprake is van een zeer beperkte veranderingen ten opzichte van de huidige situatie, kan aangenomen worden dat er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde. De luchtkwaliteitseisen vormen in beginsel geen belemmering voor het project. In dit geval is er van een feitelijke of dreigende overschrijding geen sprake.

In de provincie Fryslân zijn de achtergrondconcentraties PM10 en NO2 laag. De afgelopen jaren zijn berekeningen uitgevoerd voor verschillende provinciale wegen met de hoogste verkeersintensiteiten. De uitkomsten hiervan geven aan dat de grenswaarden niet worden overschreden. Nu op de drukste wegen in onze provincie de grenswaarden niet worden overschreden kan gelet op de verkeersintensiteit op de Headyk worden geconcludeerd dat een overschrijding van grenswaarden niet te verwachten is. Omdat de concentratie PM2,5 een directe relatie met PM10 heeft, kan worden gesteld dat wanneer aan de grenswaarde voor PM10 wordt voldaan, ook aan de grenswaarde voor PM2,5 wordt voldaan. Derhalve kan in dit geval de component PM2,5 buiten beschouwing worden gelaten.

5.9 Watertoets en wateradvies

De watertoets is een belangrijk instrument bij het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de ruimte. De watertoets zorgt ervoor dat in alle ruimtelijke plannen aandacht wordt besteed aan veiligheid, kwaliteit én kwantiteit van water.

Ten behoeve van het voorliggende wijzigingsplan heeft via de Watertoets afstemming met het Wetterskip Fryslân plaatsgevonden. De resultaten van deze Watertoets zijn in deze paragraaf verwoord.

5.9.1 Veilig

Regionale waterkering (paragraaf 4.2.2)

Het plangebied ligt binnen de beschermingszone van de regionale waterkering (www.wetterskip-fryslan.nl/leggerkaart). Het waterschap heeft bij de watertoets aangegeven dat uit de inrichtingsschets blijkt dat er watergangen worden gedempt en een nieuwe watergang wordt aangelegd/verbreed. Het graven van watergangen binnen de beschermingszone van de waterkering kan van negatieve invloed zijn op de stabiliteit van de kering. Het waterschap heeft aangegeven dat de nieuwe watergangen daarom buiten de beschermingszone van de regionale kering dienen te liggen. Bij inrichtingsvoorstellen is hiermee reeds rekening gehouden. Ook zal bij de verdere uitwerking van het plan hiermee rekening worden gehouden.

Voor het verharden van een toegangspad over de kering die binnen de beschermingszone en kernzone van de kering gelegen, dient een watervergunning te worden aangevraagd. Hierover zullen initiatiefnemers tijdig met het waterschap in contact treden.

Meerlaagse veiligheid

Het klimaat verandert en wordt steeds grilliger. Langere perioden van droogte, afgewisseld met korte periodes met intensieve buien, zeespiegelstijging en zwaardere stormen. De dynamiek van het natuurlijke systeem neemt toe en hierdoor volstaan alleen verdedigingswerken niet meer om de veiligheid te garanderen. Naast de verdedigingswerken moet worden ingezet op aanpassingen in de ruimtelijke ordening en calamiteitenbeheersing. Er is in dit verband sprake van meerdere veiligheid. Meerlaagse veiligheid staat voor *Veiligheid in drie lagen*:

- De eerste laag is het voorkómen van overstromingen met sterke dijken, duinen en stormvloedkeringen (meer robuust en toekomstgericht). Preventie blijft de primaire pijler van het beleid.
- De tweede laag is het realiseren van duurzame ruimtelijke planning. Een zorgvuldige ruimtelijke planning (locatiekeuze en inrichtingsvraagstukken) kan slachtoffers en schade bij eventuele overstromingen beperken. Overstromingsrisico's gaan daarom een sterkere rol spelen bij afwegingen die in de ruimtelijke planning gemaakt worden.
- De derde laag is rampbeheersing bij overstromingen. Een goede voorbereiding is essentieel om effectief te kunnen handelen bij een eventuele overstromingsramp. Zo kunnen slachtoffers en schade worden beperkt.

Het plangebied ligt in een polder. Door wijziging van het bestemmingsplan is realisatie van nieuwe bebouwing mogelijk in deze polder. Het maaiveld in de polder ligt vaak laag ten opzichte van de waterstanden in de Friese boezem.

Langs de Friese boezem ligt een regionale waterkering die de polder beschermt tegen hoge waterstanden in de Friese boezem. De regionale waterkering is ontworpen op basis van een maatgevende boezemwaterstand.

Er bestaat een kans dat de regionale waterkering doorbreekt. Het is in geval van een doorbraak van de regionale waterkering belangrijk de negatieve gevolgen zo klein mogelijk en de gevolgschade zo laag mogelijk te houden. Het Waterschap adviseert in de Watertoets dat de nieuwe bebouwing dusdanig hoog aangelegd moet worden en dat er ook bij deze maatgevende waterstand geen wateroverlast optreedt. De maatgevende waterstand voor deze polder is -0,02 m NAP. Hiermee wordt bij de verdere uitwerking van de plannen rekening gehouden.

Klimaatadaptatie

Om ook in de toekomst prettig te kunnen wonen, werken en recreëren moeten steden en dorpen ingericht worden met het oog op de toekomst. Kansen moeten benut worden die de klimaatverandering met zich meebrengt en het bebouwd gebied beter bestand maken tegen hevige regenbuien, periodes van droogte en hitte en de gevolgen van een mogelijke overstroming.

Het Waterschap adviseert in de Watertoets om de Klimateffectatlas (<http://www.ruimtelijkeadaptatie.nl/nl/klimateffectatlas>) te raadplegen om (toekomstige) dreigingen van overstromingen, wateroverlast, droogte en hittestress ter plaatse van het plangebied te bekijken. Bij de inrichting van het plangebied wordt hierop zo nodig geanticipeerd. Door nú maatregelen te nemen, worden steden en dorpen mooier en wordt grote schade in de toekomst voorkomen. Voor veel maatregelen geldt bovendien dat ze kosteneffectief zijn, als ze maar in een vroeg stadium in het proces worden meegenomen.

5.9.2 Voldoende

Peilbeheer (paragraaf 4.3.4) en drooglegging (4.3.7)

Peilgebied en drooglegging

Het plangebied ligt in een peilgebied met een vast peil van -1,05 m NAP. Dit vastgestelde peil is een streefpeil. Het werkelijke peil is als gevolg van opstuwing en de weersomstandigheden niet altijd gelijk aan het streefpeil. De geschatte gemiddelde maaiveldhoogte ligt tussen de +0,00 m NAP en de +0,50 m NAP. Het Waterschap adviseert om bij het bepalen van de aanleghoogte rekening te houden met de droogleggingsnorm.

De grondwaterstand is niet gelijk aan het waterpeil in de sloten. Grondwater kan opbollen en uitzakken. Om grondwateroverlast te voorkomen is naast de droogleggingsnorm daarom ook de ontwateringsdiepte van belang. Het Waterschap heeft aangegeven geen gedetailleerde informatie beschikbaar te hebben over de grondwaterstanden op uw locatie. Het Waterschap adviseert de initiatiefnemer wel om bij het bepalen van de aanleghoogte naast de drooglegging ook rekening te houden met voldoende ontwateringsdiepte.

Grondwateronttrekking

Bij de aanleg van gebouwen of infrastructuur is het vaak nodig om het grondwater te verlagen om het werk droog uit te kunnen voeren. Voor het onttrekken van grondwater is een vergunning of melding nodig. Ook op het lozen van onttrokken grondwater is de meldingsplicht van toepassing. De initiatiefnemer van het plan neemt contact op met Cluster Vergunningverlening van Wetterskip Fryslân, om te horen of een melding of een vergunning nodig is.

Toename verhard oppervlak (paragraaf 4.3.6)

In paragraaf 4.3.6 staat achtergrondinformatie over de reden waarom toename van verhard oppervlak gecompenseerd dient te worden. De gebiedspecifieke compensatie zoals deze in paragraaf 4.3.6.2 van de Leidraad is opgenomen is niet van toepassing.

Het waterschap hanteert een compensatienorm van 10 %. Voor bebouwd gebied is de ondergrens van 200 m² van toepassing, in het buitengebied geldt een ondergrens van 1.500 m².

Door de realisatie van het plan neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met ca. 3.150 m². Dit oppervlak bestaat uit verharding van de toegangsweg (ca. 550 m x 3 m = 1.650 m² en nieuwbouw en verharding rondom nieuwe dienstwoning en kapschuur 1.500 m²). De compensatie bedraagt 315 m² wateroppervlak.

De initiatiefnemer heeft aangegeven dit te willen compenseren door het aanleggen van een watergang rondom het nieuwe bouwperceel. Daarbij zullen bestaande watergangen gedeeltelijk verbreed worden en nieuwe watergangen worden gegraven. Het verbreden en graven van watergangen voorziet in minimaal 315 m² nieuw oppervlaktewater en hiermee voldoet het plan aan de compensatienorm.

5.9.3 Schoon

Schoonhouden – scheiden – zuiveren (paragraaf 4.4.6)

Waterkwaliteit

Om een goede waterkwaliteit te realiseren is het nodig dat de initiatiefnemer voorkomt dat milieubelastende stoffen in het oppervlaktewater terecht komen. De bouwwijze en onderhoudstechniek moeten emissievrij zijn. Ook is het nodig dat met milieuvriendelijk en duurzaam materiaal wordt gebouwd. De initiatiefnemer houdt hier rekening mee bij de verdere uitwerking van de plannen.

Erfafspoeling

Erfspoelwater is hemelwater dat op het erf in contact komt met voer(-resten), mest(-resten), perssappen en percolaat en dan rechtstreeks afstroomt naar het oppervlaktewater. Het Waterschap geeft aan dat de initiatiefnemer moet voorkomen dat mest, voederresten en perssappen in het oppervlaktewater terecht komen. Hierbij is het nodig dat wordt voldaan aan het Besluit algemene regels voor inrichtingen. Voor meer informatie of verder advies wordt de initiatiefnemer verwezen naar Cluster Vergunningverlening van Wetterskip Fryslân.

Samen met LTO Noord, de Nederlands Melkveehouders Vakbond en de Agrarische Jongeren Fryslân heeft Wetterskip Fryslân het Convenant Erfafspoeling ondertekend. Doel van het convenant is om gedurende de looptijd (2015-2021) de nutriëntenemissie vanaf het erf van melkveebedrijven met minimaal 80% te verminderen.

Afkoppelen en waterkwaliteit

Om het aantal overstortingen van rioolwater en de belasting van rioolwaterzuiveringen te beperken, is het uitgangspunt om regenwater en rioolwater zoveel mogelijk gescheiden af te voeren.

Het Waterschap heeft aangegeven dat in het geval van dit bouwplan het hemelwater afkomstig van verhard oppervlak, op het oppervlaktewater geloosd. De bijbehorende voorwaarden heeft het Waterschap onder het kopje 'Waterkwaliteit' benoemd.

Uitbreiding van het rioolstelsel

Indien een uitbreiding van het rioolstelsel onderdeel van het plan is dient dit te worden doorgegeven. Wijzigingen aan het rioolstelsel van het betreffende rioleringsgebied zal initiatiefnemer doorgeven aan Wetterskip Fryslân (Cluster Waterzuivering van Wetterskip Fryslân).

5.9.4 Vervolg

Voor alle activiteiten in en nabij het watersysteem, waaronder het lozen van afvalwater op het oppervlaktewater, het onttrekken van grondwater of het aanbrengen van een wijziging in het watersysteem, zal initiatiefnemer een vergunning aanvragen of een melding doen bij Wetterskip Fryslân. Het Wetterskip verwijst hiervoor naar de website (www.wetterskipfryslan.nl), voor onder andere ook meldingsformulieren en het aanvraagformulier voor een watervergunning. De aanvraag voor een watervergunning of de melding zal de initiatiefnemer gelijktijdig met de omgevingsvergunningaanvraag indienen via het omgevingsloket online (www.omgevingsloket.nl).

5.10 Bedrijven en milieuzonering

Uit een inventarisatie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende bedrijven en woningen zijn gelegen:

	Adres	functie	Bestemming	Werkelijke afstand (circa)
1	Ljouwertertrekwei 38	Zwart Dierenverblijven Handel in dierenverblijven + dienstwoning	Bedrijfsdoeleinden, categorieën 1, 2 en 3 (100 meter) + bedrijfswoning	350 meter
2	Puoldyk	Agrarisch	Agrarisch	800 meter
3	Puoldyk 64	Wonen	Wonen	650 meter
4	Headyk 4 t/m 39a	Vnl wonen	Vnl wonen	780 meter

Overzicht bedrijven en milieuzonering

Gezien de grote afstanden tot deze objecten, leidt de situering van een nieuw agrarisch bouwperceel niet tot milieuhygiënische problemen.

5.11 Infrastructuur

Spoor- en verkeerswegen

Het plangebied is niet gelegen in de nabijheid van spoor- en/of verkeerswegen.

Vaarwegen

Het plangebied grenst aan het Van Harinxmakanaal. Het Van Harinxmakanaal is geclassificeerd als een klasse IV-vaarweg (geschikt voor schepen tot ± 1350 ton). Langs deze vaarweg is sprake van een bebouwingsvrije zone met een breedte van 30 meter. Deze zone is tegelijkertijd de beheerszone. Met de situering van de bebouwing wordt rekening gehouden met deze zone.

5.12 Geluid

Het realiseren van een schapenstal valt buiten de werkingsfeer van de Wet Geluidhinder en daarom is geen akoestisch onderzoek noodzakelijk. Een bedrijfswoning die volgens zijn geldende planologische status (op grond van het bestemmingsplan, de beheersverordening of de omgevingsvergunning) bij een agrarische inrichting hoort, is onderdeel van de inrichting en is daarmee geen gevoelig gebouw voor die inrichting.

5.13 Kabels en leidingen

Straalpaden

Ten noorden van het plangebied loopt een straalverbinding van de P.T.T. Ter bescherming van deze straalverbindingen dient rekening te worden gehouden met eisen ten aanzien van hoogte, aard en situering van de bebouwing. De aan te houden breedte van de zone is 200 meter. De hoogte van de toegestane bebouwing binnen de zones varieert. Het plangebied ligt niet in de zone van de straalverbinding. Er gelden dus geen restricties voor de geplande bebouwing in het plangebied.

Figuur 18: ligging straalverbinding

Gasleidingen, Waterleidingen, Hogedruk transportleidingen

Uit de gegevens van de Klic-melding (november 2016) blijkt dat het plangebied niet wordt doorkruist met kabels en leidingen.

6. PLANBESCHRIJVING

6.1 Algemeen

Volgens het vigerende bestemmingsplan Buitengebied, van de gemeente Menaldumadeel (vastgesteld op 1 februari 2007, goedgekeurd op 25 september 2007) hebben de percelen waarop dit wijzigingsplan betrekking heeft de bestemming “landelijk gebied”. Het bestemmingsplan biedt via een wijzigingsbevoegdheid (artikel 19, lid a sub 4) de mogelijkheid om ter plaatse een nieuw agrarisch bouwperceel mogelijk te maken. Het voorliggende wijzigingsplan voorziet hierin.

Het wijzigingsplan gaat vergezeld van een plankaart. Hierop is het plangebied met de toekomstige bestemming weergegeven. Voor dit gebied vervangt het wijzigingsplan de bestemming van de gronden in het bestemmingsplan Buitengebied 2007. Na onherroepelijk worden van het wijzigingsplan zijn de plankaart en de bijbehorende voorschriften van dit wijzigingsplan als zodanig onderdeel van het moederplan. De voorschriften van het moederplan blijven grotendeels ongewijzigd, met dien verstande dat:

1. In plaats van «een aaneengesloten rechthoek van 1,5 ha met een langste zijde van 225 m» wordt gelezen: bouwvlak;
2. gebouwen ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf uitsluitend worden gebouwd binnen een bouwvlak aangegeven op de plankaart;
3. een grondgebonden agrarisch bedrijf uitsluitend wordt uitgeoefend ten behoeve van het houden van ten hoogste 735 schapen;
4. het landschappelijk inpassingsplan dat als bijlage 2 bij deze regels is gevoegd, binnen een jaar na het in gebruik nemen van het bedrijf geheel is gerealiseerd en in stand wordt gehouden.

6.2 Toelichting op de bestemming

Het perceel krijgt de bestemming ‘Landelijk Gebied’. Binnen deze bestemming is de realisatie van een grondgebonden agrarisch bedrijf mogelijk. De toekomstige bedrijfsbebouwing, bestaande uit een agrarische opstallen met bijbehorende dienstwoning. Deze bebouwing dient binnen het op de plankaart aangegeven verbeelding te worden gerealiseerd. Het wijzigingsplan regelt voorts dat het agrarisch bedrijf uitsluitend mag worden uitgeoefend ten behoeve van het houden van ten hoogste 735 schapen.

Om er voor te zorgen dat de landschappelijke inpassing van het nieuwe bouwperceel tijdig en kwalitatief goed wordt uitgevoerd, is een bepaling opgenomen dat binnen een jaar na het in gebruik nemen van het bedrijf, het opgestelde landschappelijk inpassingsplan geheel is gerealiseerd en in stand wordt gehouden.

7. UITVOERBAARHEID

7.1. Algemeen

Op basis van de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied geschikt is voor de realisering van een nieuw bouwperceel met bijbehorende bedrijfsgebouwen en dienstwoning. Zowel het provinciaal als gemeentelijk beleid biedt hiervoor aanknopingspunten. Daarnaast is uit de onderzoeken naar de omgevingsaspecten gebleken dat er geen zwaarwegende beperkingen zijn voor het realiseren van deze plannen.

De ligging van de locatie nodigt uit tot het maken van een goed doordacht plan. Het plan moet er voor zorgen dat de initiatiefnemers hier voor de toekomst een solide en duurzaam bedrijf tot ontwikkeling kunnen brengen. Tegelijkertijd moet de bebouwing en het erf een hoogwaardige uitstraling hebben, waar niet alleen de gebruikers van kunnen genieten maar ook omwonenden en recreanten.

7.2 Economische uitvoerbaarheid

Het plan betreft een particulier initiatief op eigen gronden. Ten behoeve van het plan hoeven door de gemeente Menameradiel geen voorzieningen te worden getroffen, noch aan- of verkopen te worden gedaan.

Door Accon|Avm is een exploitatieoverzicht en dekkingsplan (15 augustus 2016) opgezet. Uit deze stukken blijkt dat het plan financieel haalbaar én noodzakelijk is. Hiermee wordt de economische uitvoerbaarheid van voorliggend plan voldoende aantoonbaar geacht.

Tussen de initiatiefnemer en de gemeente is een planschadeovereenkomst ondertekend.

7.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De initiatiefnemers hebben op eigen initiatief de direct omwonenden over de plannen geïnformeerd. De resultaten daarvan zullen met de gemeente en de provincie worden gedeeld.

Het wijzigingsplan doorloopt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure die is vastgelegd in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Deze procedure houdt in dat het ontwerp-wijzigingsplan na behandeling in het college van burgemeester en wethouders is gepubliceerd in de Stadskrant en zes weken ter inzage wordt gelegd. Het ontwerp-wijzigingsplan is ook (digitaal) raadpleegbaar op de site van de gemeente. Belanghebbenden kunnen in die zes weken hun zienswijze kenbaar maken bij de gemeente. Binnen acht weken na afloop van de termijn dat het ontwerp-wijzigingsplan ter inzage heeft gelegen stelt het college van burgemeester en wethouders het wijzigingsplan vast. Daarbij worden de ingediende zienswijzen betrokken. Tegen de vaststelling van een wijzigingsplan staat rechtstreeks beroep open bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

===

BIJLAGE 1

Ruimtelijke haalbaarheidsstudie (Twa Architecten, augustus 2016)

RUIMTELIJKE HAALBAARHEIDSTUDIE

naar mogelijke bebouwing op een perceel te Dronrijp

In opdracht van J. Tuinstra - Arendz

status: definitief

wrknr. 1124
augustus 2016

RUIMTELIJKE HAALBAARHEIDSSTUDIE

naar mogelijke bebouwing op een perceel te Dronrijp

Colofon

opdracht: J. Tuinstra - Arendz
status: definitief
wrknr.: 1124
datum: augustus 2016
auteur: D. van Wieren, TWA

Inhoud

ANALYSE

- 01 Inleiding, aanleiding
- 02 Huidige situatie plangebied
- 03 Landschap
- 04 Cultuurhistorie
- 05 Archeologie
- 06 Ruimtelijke aspecten

RUIMTELIJK VOORSTEL

- 07 Cultureel referenties
- 08 Het boerenerf en bijgebouwen
- 09 Inrichtingvoorstel 1 en 2

CONCLUSIE

- 10 Conclusie ruimtelijk onderzoek

ANALYSE

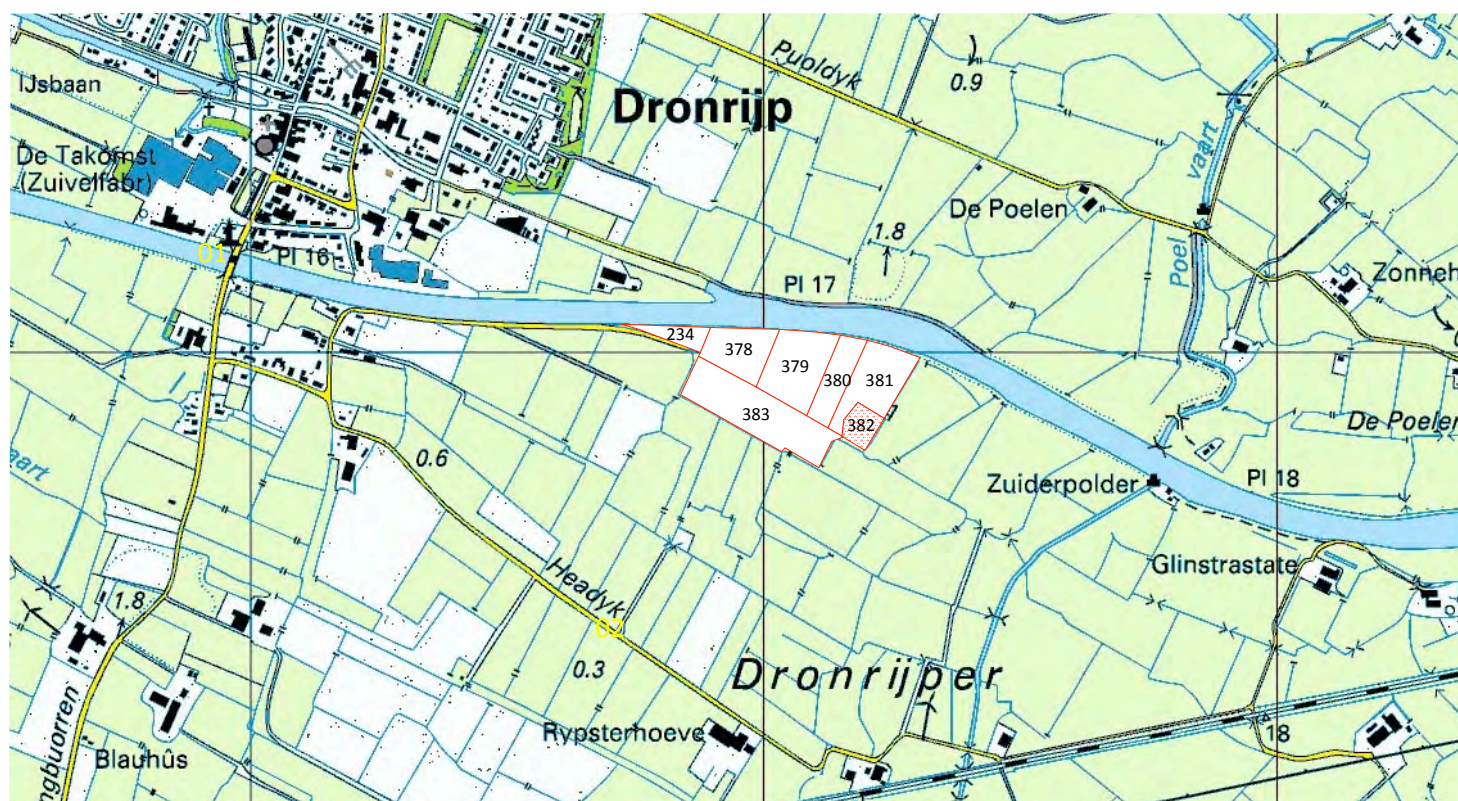
01 Inleiding, aanleiding

Voor u ligt het onderzoek naar de ruimtelijke haalbaarheid van het realiseren van bedrijfsbebouwing (schapenhouderij, veehandel) met een bedrijfswoning. Doel is te onderzoeken of- en zo ja, hoe- passende bebouwing mogelijk is op een perceel ten zuiden van het Van Harinxmakanaal en ten zuidoosten van Dronrijp.

In het huidige vigerende bestemmingsplan is het realiseren van deze bebouwing niet mogelijk. Om de bebouwing te realiseren is in eerste instantie goedkeuring nodig van de gemeente Menameradiel voor de te voeren ruimtelijke procedure, en als onderdeel van deze procedure is in tweede instantie de goedkeuring van de provincie Fryslân vereist. Dit document dient samen met het planologisch haalbaarheidsonderzoek, uitgevoerd door AXON Adviseurs om de haalbaarheid aan te tonen.

In dit onderzoek worden de ruimtelijke- en cultuurhistorische waarden ter plaatse onderzocht en voorstellen gedaan voor de verschijningsvorm van de gewenste bebouwing. Uitgangspunt bij het realiseren van mogelijke bebouwing is dat bestaande waarden respecteerd en mogelijk versterkt worden. Dit past binnen de randvoorwaarden die zijn geformuleerd in het vigerende bestemmingsplan buitengebied en het uitgangspunt van de Welstandsnota welke dient als toetsingskader voor het beoordelen van de omgevingsvergunnings- aanvraag. Voor de volledige tekst van beide documenten wordt verwezen naar de gemeente Menameradiel en het genoemde planologisch onderzoek.

0 1000m

topografische kaart

02 Huidige situatie plangebied

Het plangebied ligt ten zuidoosten van Dronrijp aan het Van Harinxmakanaal, ontsloten door een onverhard deel van de Headyk. (kadastraal gem. Dronrijp, sectie F, nrs.234, 378 tm 383) De kavels bevinden zich in een open weidegebied gelegen aan de zuidelijke oever van het Van Harinxmakanaal.

Ten oosten en ten zuiden van de locatie strekt dit open weidegebied zich uit, ten westen is de bebouwing van het buurtschap Lytsehuzen (Headyk e.o.) te zien. Ten noord-westen, aan de overzijde van het kanaal, bevindt zich industriële bebouwing met bedrijfswoningen aan de Ljouwertertrekwei. Ook is de oostelijke rand van de meest recente uitbreiding van Dronrijp te zien. Ten noorden en noordwesten van de locatie ontvouwt zich het open weidegebied (kweldervlakte; zie verder) aan de noordzijde van het kanaal.

Andersom is de locatie vanaf openbare routes te ervaren vanaf de brug over het kanaal ($\pm 940\text{m}$), de Headyk ($\pm 600\text{m}$), het bruggetje in het voetpad aan de oostzijde van het dorp ($\pm 250\text{m}$), de Puoldyk in het noorden ($\pm 540\text{m}$), het pad aan de noordzijde van het kanaal ($\pm 100\text{m}$) en vanuit de trein ($\pm 1000\text{m}$). Vanuit particuliere woningen en erven is de locatie zichtbaar vanuit enkele boerderijen in het weidegebied ($>550\text{m}$), enkele woningen aan de Headyk ($\pm 750\text{m}$) en de bedrijfswoningen aan de noordzijde van het kanaal ($\pm 380\text{m}$).

Bijzonder is dat ter hoogte van de locatie nog het oude beloop van de Harnser trekvaart is te herkennen als een aftakking van het Van Harinxmakanaal. Deze vaart is van fundamentele betekenis geweest voor het ontstaan van het zuidelijk deel van Dronrijp en nog deels herkenbaar als een open zone in het dorp (Ljouwertertrekwei, Brêgebuorren, Tichelwurk).

Wat verder opvalt is dat er een verhoging in het terrein zichtbaar is op kavel 378. Deze verhoging ($\pm 0,05\text{m}$) is waarschijnlijk ontstaan na drooglegging van het gebied en door grondverplaatsing in het kader van het agrarisch gebruik. De verhoging is verder herkenbaar door de distelbegroeiing. Zeer waarschijnlijk heeft dit geen belangwekkende historische betekenis maar gezien de noodzaak tot karterend onderzoek, kan een proefboring hier uitsluitsel geven.

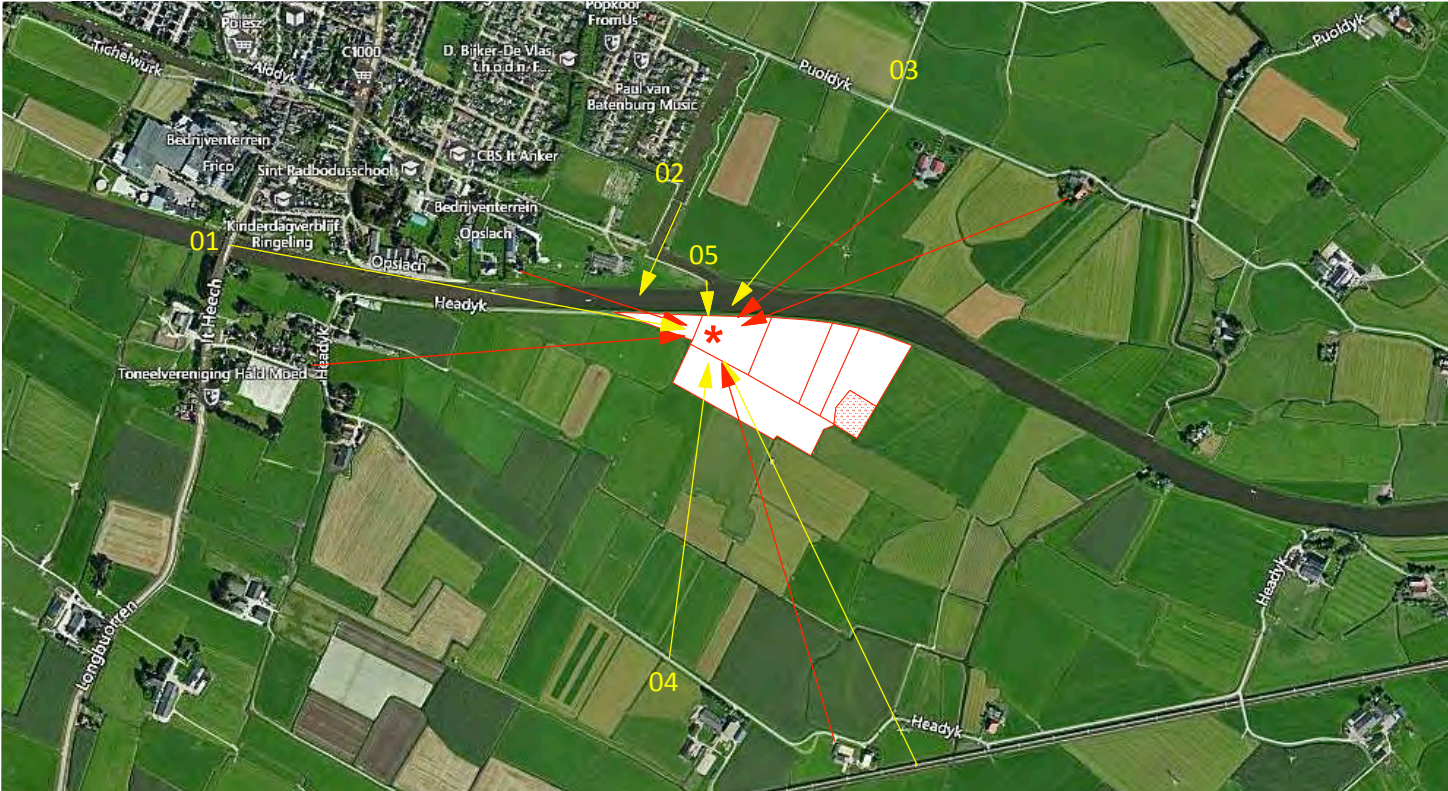
01

02

03

BING maps

0 1000m

- ▶ zicht op locatie vanaf openbare route
- ▶ zicht op locatie vanaf private woning/ erf

04

05

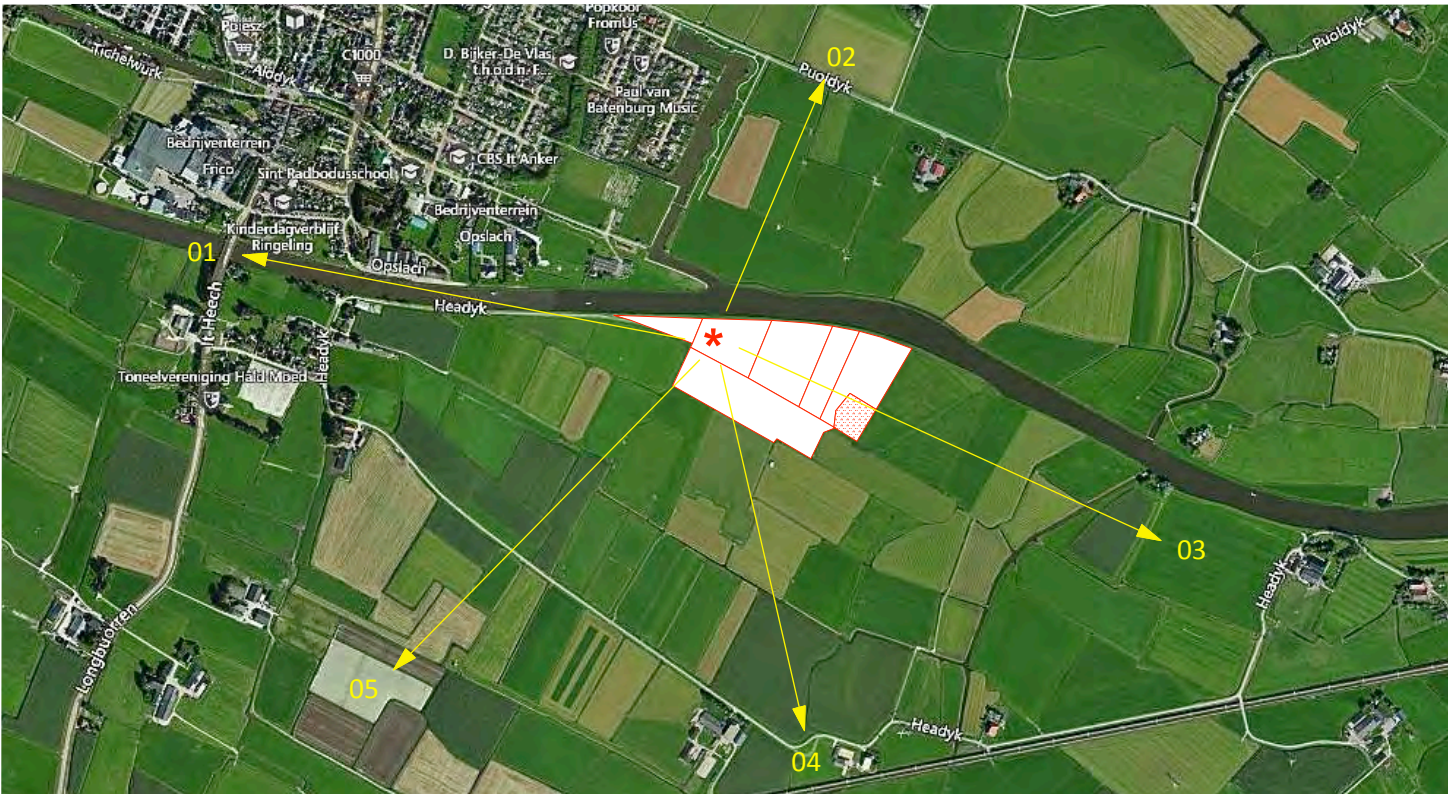
01

02

03

BING maps

0 1000m

→ zicht op de omgeving vanaf de locatie

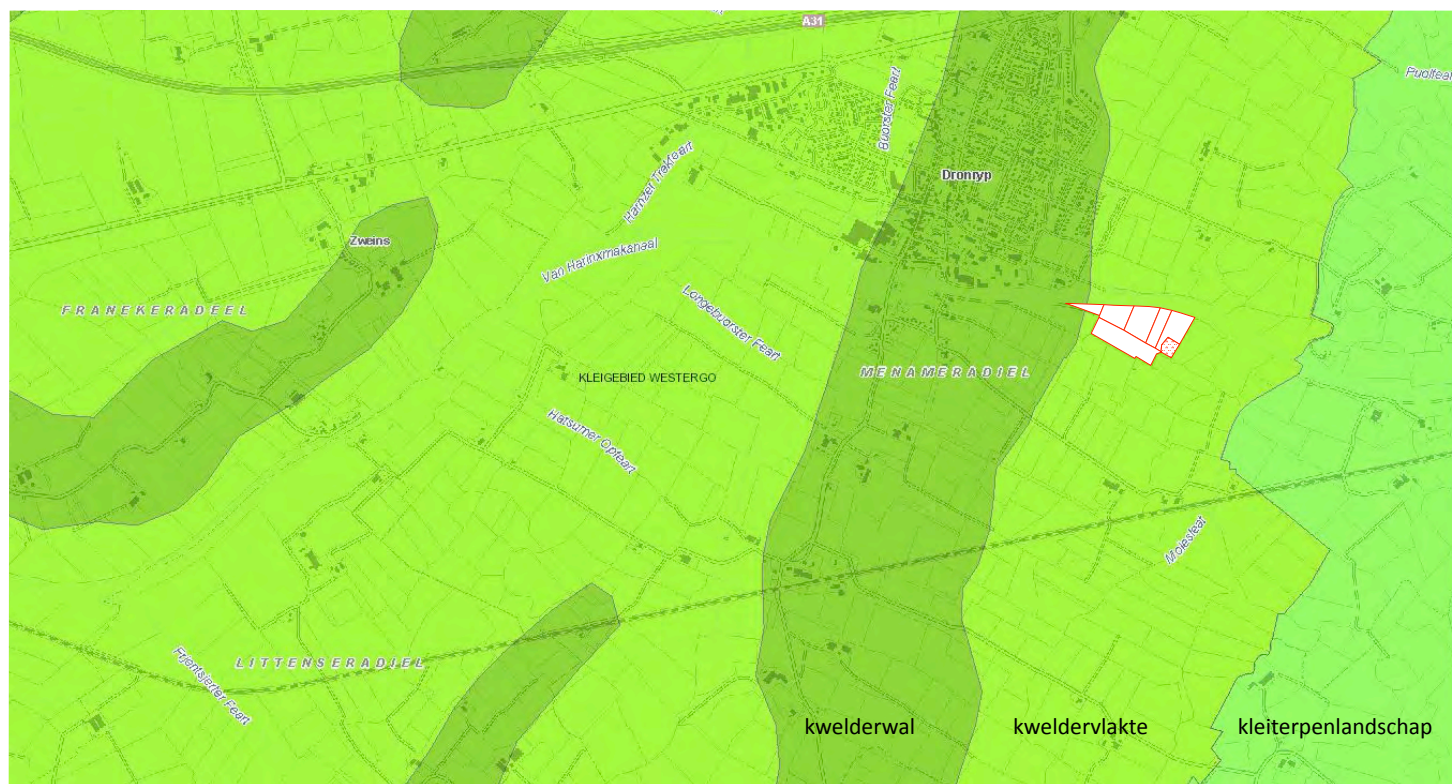

04

05

CHK2

03 Landschap

Het plangebied ligt op de oostelijke flank van de kwelderwal waarop Dronrijp is gelegen. Deze kwelderwal loopt van Winsum naar Berltsum, aan de oever van de voormalige Middelzee. (zie ill. hiernaast). Dit landschap maakt onderdeel uit van "Westergo": het terpenlandschap tussen de voormalige Middelzee en de Zuiderzee. De langgerekte kwelderwallen zijn hoger gelegen delen, ontstaan door afzettingen door het spel van water en wind in de loop der eeuwen. Op deze hoger gelegen wallen zijn de dorpen op terpen ontstaan en de hoger gelegen wegen (dyken) waaraan verspreid de boerenerven liggen. 'T Heech is zo'n weg waarbij de naam de hoger gelegen ligging verraad. Haaks op deze dyken liggen de insteekwegen zoals de Headyk en ter plaatse van de dorpen: de opvaarten.

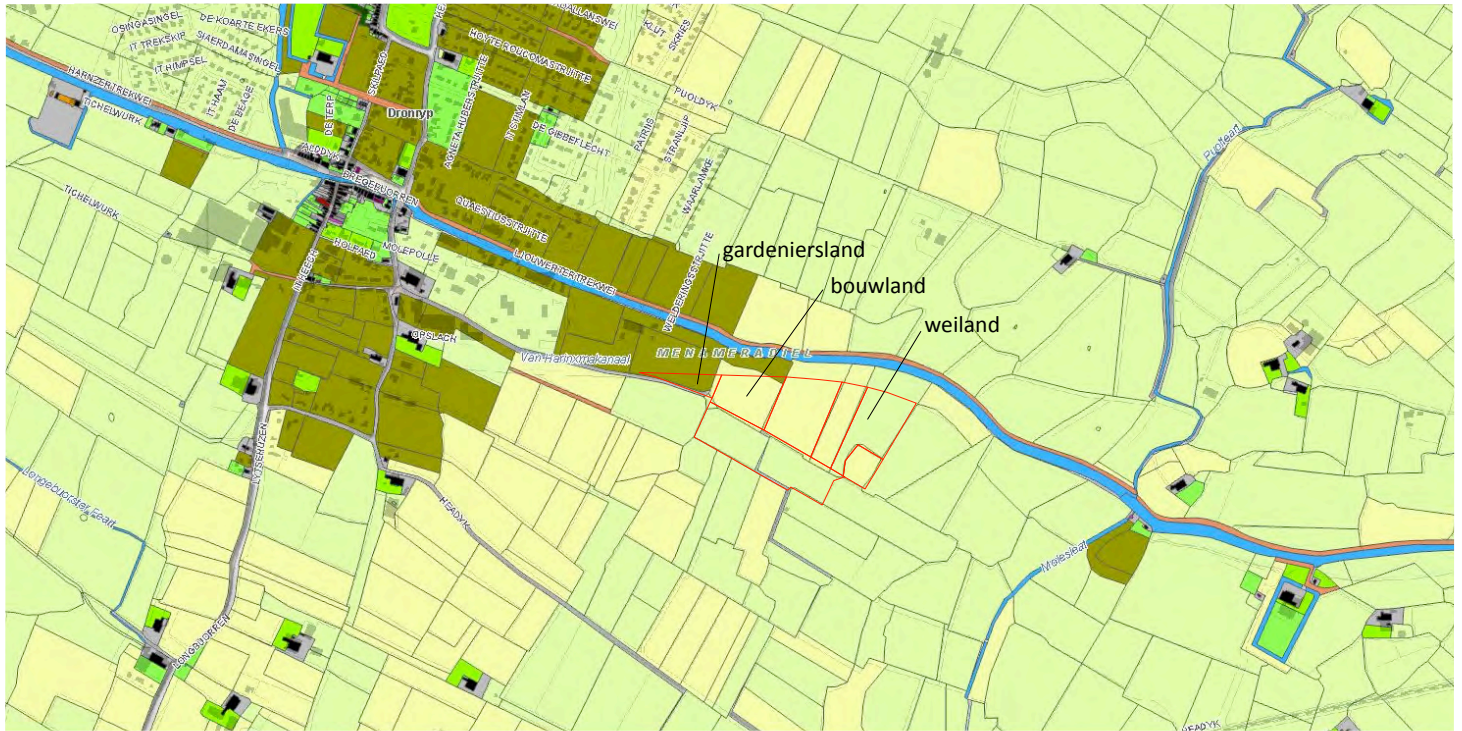
De kwelderwallen worden verder gekenmerkt door akkerbouw en tuinbouw omdat de grond lichter (zandiger) is dan de overige kweldergronden. Langerekte beplanting komt voor langs de dyken, geconcentreerd in de terpdorpen en als erfbeplanting rondom boerderijen. De verkavelingswijze bestaat uit onregelmatige blokverkaveling.

Tussen de kwelderwallen liggen de lager gelegen kweldervlaktes. De bodem bestaat hier uit zware zeeklei, gebruikt als weidegebied. Deze gebieden stroomden voor de bedijking regelmatig over en de sporen van geulen zijn soms in slotenpatronen terug te vinden. Tussen de wallen werd een stelsel van dijken aangebracht en werden stelselmatig de vlakten ingepolderd en in cultuur gebracht (Puoldyk, Headyk). Ringvormige en aaneengesloten dijken en poldermolens herinneren hieraan. De verkaveling is hierdoor onregelmatig blokvormig of mozaïekvormig.

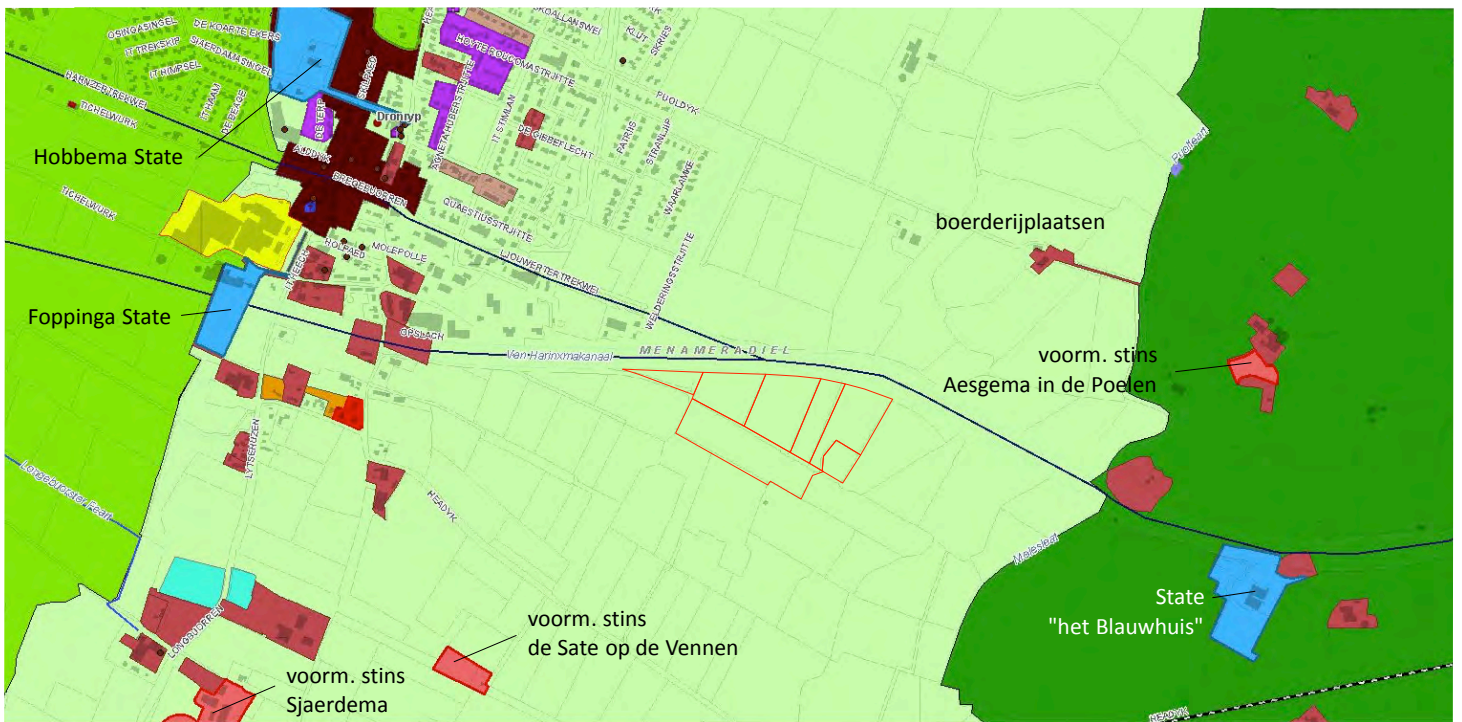
In deze kweldervlakten komen verspreid boerenerven voor, meerendeels ontstaan na het sluiten van de dijken tussen de 11e en 13e eeuw. Sommige waren versterkt tot stins of waren de residentie van de landadel. Rondom deze boerderijen komt begroeiing voor in de vorm van windsingels, de vlakten zijn veelal onbegroeid.

Dit landschap is in de recente geschiedenis doorsneden met autonome lineaire elementen als de spoorlijn, snelweg en het Van Harinxmakanaal.

HISGIS 1832

CHK2

04 Cultuurhistorie

Hiervoor is beschreven wat de landschappelijke ontstaansgeschiedenis is. Hierbij is al even kort geduïd dat dit leidend is geweest bij de occupatie van het landschap. Dorpen en terpen zijn ontstaan op de natuurlijke hogere wallen, evenals de akkerbouw- en tuinbouw gebieden. Weidegebieden en verspreide (versterkte-) boerderijen in de kweldervlakten.

Hiernaast is op de HISGIS kaart uit 1832 te zien dat voor het graven van het Van Harinxmakanaal het terrein aan weerszijden van de toenmalige Harnser trekvaart in gebruik was als Gardeniersland (tuinbouw), weiland en akkerbouwland. De percelen waren ontsloten met een pad dat het verlengde vormde van de huidige Hommemastrjitte aan de noordzijde van het kanaal.

Op de archeologische kaart FAMKE staat kavel 382 aangeduid als archeologische vindplaats. De deelkaart van Tresoar laat zien dat hier in de vroege middeleeuwen al een boerderij heeft gestaan van wed. Jan Douwes Miedema.

Op de Cultuur Historische Kaart (CHK) is te zien dat bebouwing en boerenerven zich voornamelijk langs 'T Heech en op de kwelderwal bevonden. In het oostelijk gelegen kleiterpenlandschap kwamen ook boerenerven voor en zelfs stinzen (verterkte boerderijen) en een landgoed.

Overigens was Dronrijp een rijk dorp met meerdere buitenplaatsen en States waarvan Schatzenburg de bekendste is. Maar ook de Sjaerdema State aan 'T Heech, Foppinga State op de plaats van de huidige melkfabriek, Hobbema State en Osinga State in het dorp en Dotinga State aan de noordzijde van het dorp waren grote landgoederen.

Tresoar kaartnummer MIN 02025C03

05 Archeologie

Op de hiernaast afgebeelde archeologische kaart FAMKE staan de archeologische waarden aangegeven. Omdat de locatie zich in de kweldervlakte bevindt zijn de gebieden en locaties van archeologische waarde hier nauwelijks aanwezig: bewoning en culturele activiteit speelde zich vooral af op de hoger gelegen wallen. De archeologische dienst van de provincie zegt over deze (oranje aangegeven-) gebieden:

Advies steentijd-bronstijd:

"geen onderzoek noodzakelijk"

Advies ijzertijd-middeleeuwen:

karterend onderzoek 1;

Achtergrondonderzoek

In de database van AMK en Archis dient te worden gezocht naar eventuele aanwezige AMK-terreinen en/of meldingen die in het plangebied of directe omgeving aanwezig zijn. Tevens dient aan de hand van historisch kaartmateriaal (Eekhoff, Schotanus) te worden nagegaan of sprake is van historische dorpskernen, oude boerderijplaatsen, staten of dijken.

Er zijn enkele waardevolle locaties aangeduid, met name op plaatsen waar zich stinzen (versterkte boerderij) en/of states (landgoed) heeft bevonden. Op de archeologische kaart FAMKE staat kavel 382 aangeduid als archeologische vindplaats. De deelkaart van Tresoar laat zien dat hier in de vroege middeleeuwen al een boerderij heeft gestaan van wed. Jan Douwes Miedema. Het advies luidt:

"streven naar behoud"

"Van deze terreinen is bekend dat zij waardevolle archeologische resten uit de periode bronstijd en later bevatten. In veel gevallen betreft het AMK-terreinen, maar het kunnen ook terreinen zijn die bij gemeente of provincie bekend staan als archeologisch waardevol. Vaak zijn deze gebieden in het bestemmingsplan opgenomen als 'archeologisch waardevol gebied', met daaraan gekoppeld een aanlegvergunningstelsel. Wanneer dit nog niet het geval is, adviseren wij om dat, bijvoorbeeld wanneer een nieuw bestemmingsplan wordt opgesteld, zo spoedig mogelijk te doen. Wij raden af om in deze gebieden ingrepen te verrichten, die het bodemarchief kunnen schaden."

06 Ruimtelijke aspecten

Concluderend uit het voorgaande historisch en landschappelijk onderzoek kan gezegd worden dat er -behalve de ervaring van het prachtige open Friese landschap- er geen waarden aanwezig zijn die bebouwing op aangegeven locatie onmogelijk maken. Alleen kavel 382 is archeologisch interessant en blijft om die reden liever onbebouwd.

In dit open weidelandschap in de kweldervlakte hebben zich vanaf de vroegste nederzettingen boerenplaatsen bevonden; ruim vrijliggende objecten met begroeide erven. De aard van de boerenplaatsen was divers: van eenvoudige rietgedekte schuren (hallentype) tot versterkte boerderijen (stinzen) en landgoederen. Een bebouwing die refereert aan een dergelijke agrarische typologie is vanzelfsprekend voor dit gebied. Gezien de beoogde functie (agrarisch met bedrijfswoning) ligt dit ook voor de hand. Dit geldt ook voor begroeiing op de kavels. (karakteristieke beplanting; windsingels, fruitbomen, etc.). Gezien de beoogde functie (agrarisch met bedrijfswoning) ligt dit ook voor de hand.

Daarnaast is er ook voor direct betrokkenen en omwonenden geen verlies van waarden in het geding. Verlies van uitzicht over de open weiden naar het zuiden is nauwelijks aan de orde voor de drie -aan de noordzijde van het kanaal gelegen- bedrijfswoningen; de locatie bevindt zich maar zeer ten dele in het zichtveld van deze woningen. Op grotere afstand is bebouwing op deze locatie alleen waarneembaar vanuit enkele boerderijen. Als er typologisch geen sterk afwijkende vorm is gekozen kan er geen sprake zijn van aantasting van waarden. Dit geldt ook voor zicht op de locatie vanaf bestaande openbare routes.

Belangwekkend is te noemen dat de locatie morfologisch deel heeft uitgemaakt van de kavels ten noorden van het kanaal. Als het gaat om het bepalen van structurele richtingen en lijnen dan is de richting van de kavelgrenzen leidend; het kanaal is een autonome en afwijkende structuur in dit landschap. Een minimale afstand tot het kanaal is om ruimtelijke en onderhoudsredenen gewenst (>30m).

De verkaveling en hoogteligging is karakteristiek en dient behouden te blijven.

Hallenhuis type

Zaalsluis Allemastate te Oudwoude

RUIMTELIJK VOORSTEL

07 Cultuurlijke referenties

De Friese boerderij kent een rijke traditie. De oudste typen vanaf het begin van onze jaartelling bestonden uit een enkelvoudige kap waarin zich alle functies bevonden (hallenhuis). Ze kwamen op de kwelderwallen voor waar akkerbouw werd gepleegd en in de stal hield men vee. In de middeleeuwen kwamen bij kloosters kloosterboerderijen voor. De vorm was van het hallenhuis type. In deze tijd deed het gemetselde woongedeelte en de gebakken pan zijn intrede.

In het terpen landschap kwamen vanaf ±1250 buiten de dorpen in het open landschap ook versterkte boerderijen voor; de zogenaamde stinsen. De naam verwijst naar de volledig in steen opgetrokken en verdedigbare gebouwen. Om die reden had de stins vaak een toren en slotgracht.

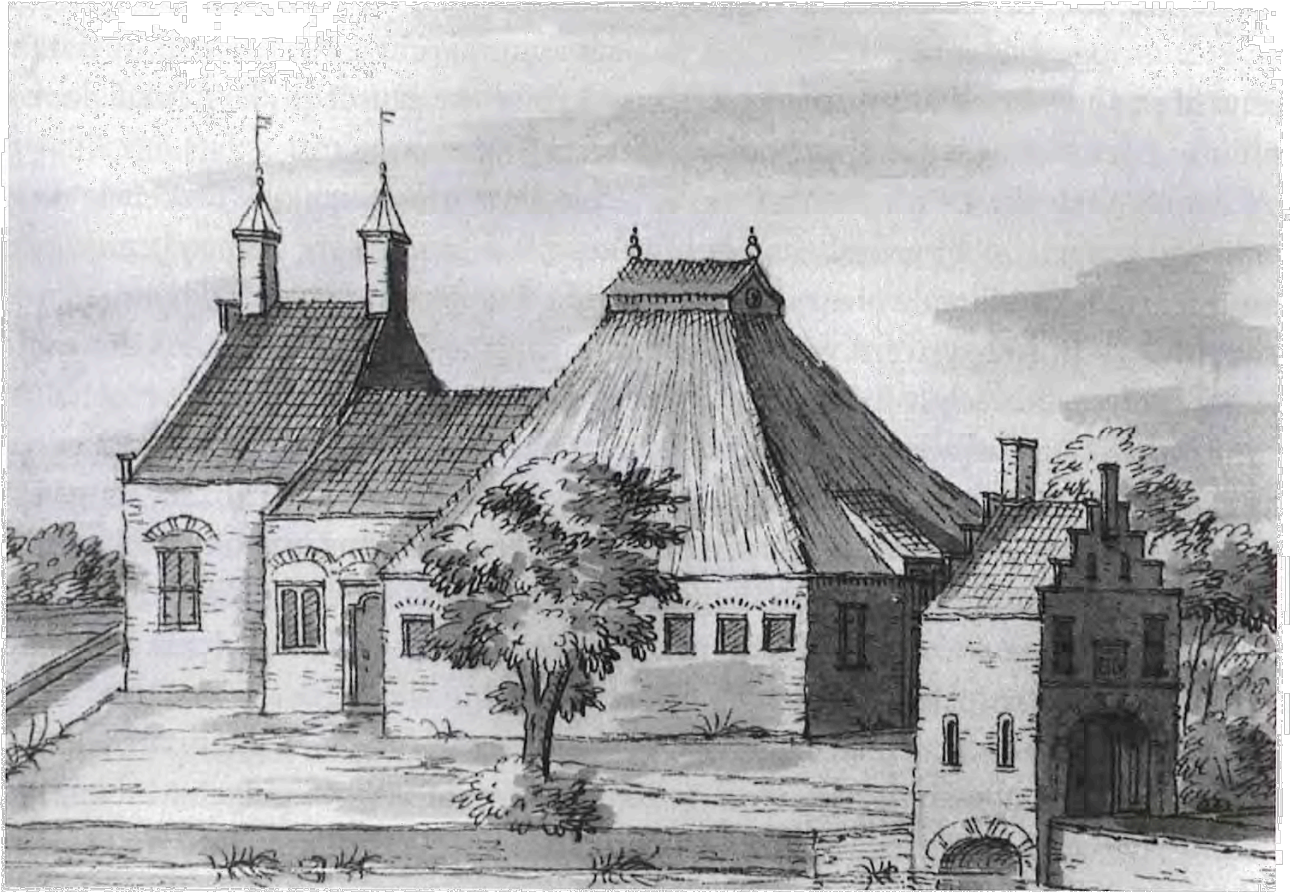
Vanaf de 16e eeuw kwam de nadruk te liggen op akkerbouw. Het woongedeelte werd gescheiden van de schuur, welke in omvang toenam. Hooi werd ofwel op hoge zolders of in een 'berg' opgeslagen. De eerste kop-hals-romp typen ontstonden.

In de 17e eeuw ontstond de stelpboerderij: het woonhuis en de schuur werden weer in één volume ondergebracht in een groot volume. De meeste stelpboerderijen stammen echter uit de 18e en 19e eeuw.

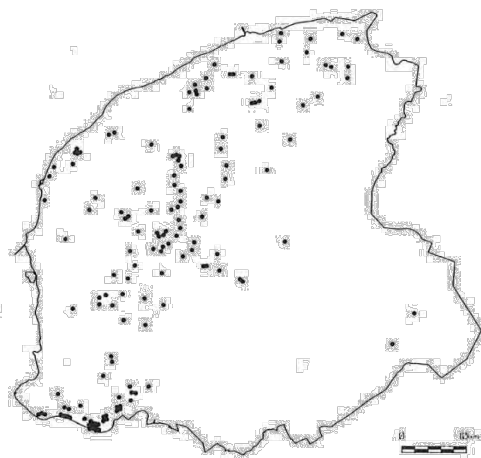
De Friese adel liet in de 18e eeuw op de plaats van oude stinsen en states een nieuwe verbeterde versie van het kop-hals-romp type bouwen: onder het hele voorhuis kwam een melkkelder. Dit type boerderij is algemeen bekend en wordt wel de kathedraal van het Friese landschap genoemd.

Na de 19e eeuw floreert het Friese boerenbedrijf en komen monumentale kop-hals-romp en kop-romp boerderijen in heel Friesland voor. De gotere rijkdom uit zich onder andere in deftige voorhuizen die in eclectische architectuurstijl werden gebouwd. Soms kwam het voorhuis dwars op de hals voor de schuur te staan. Een mooi voorbeeld is de monumentale boerderij in Dronrijp aan de Brêgebuorren uit 1903. Neo-clacisicistische voorhuizen hadden vaak een blokvormige plattegrond met een middengang, bekend van het 'pastorietype' dat eveneens uit de 19e eeuw stamt. Maar er zijn ook prachtige neo-rennaissance exemplaren, waaronder De Pleats in Burgum.

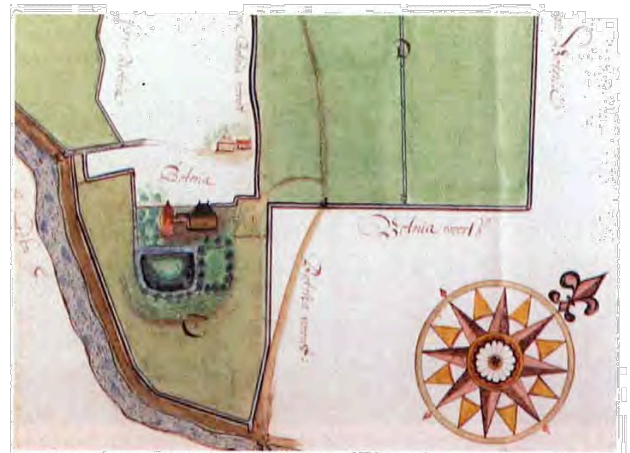

Rinia te Blessum, in 1723 getekend door J. Stellingwerf. In de vijftiende eeuw was dit een aanzienlijke stins. (FM)

De spreiding van stinswieren in Friesland, op basis van de kaarten van Schotanus (1781) en Eekhoff (1849-1859). Uit: Verborgen verleden belicht.

De in 1661 getekende Heringa-stins te Baard, met erachter een boerenshuur. De stins werd voor het eerst genoemd in 1446. (FM)

bron: Wiebe Hoekstra, De Friese boerderij, 2009

Kop-hals-romp aan Holpaed te Dronrijp

stelpboerderij aan 'T Heech te Dronrijp

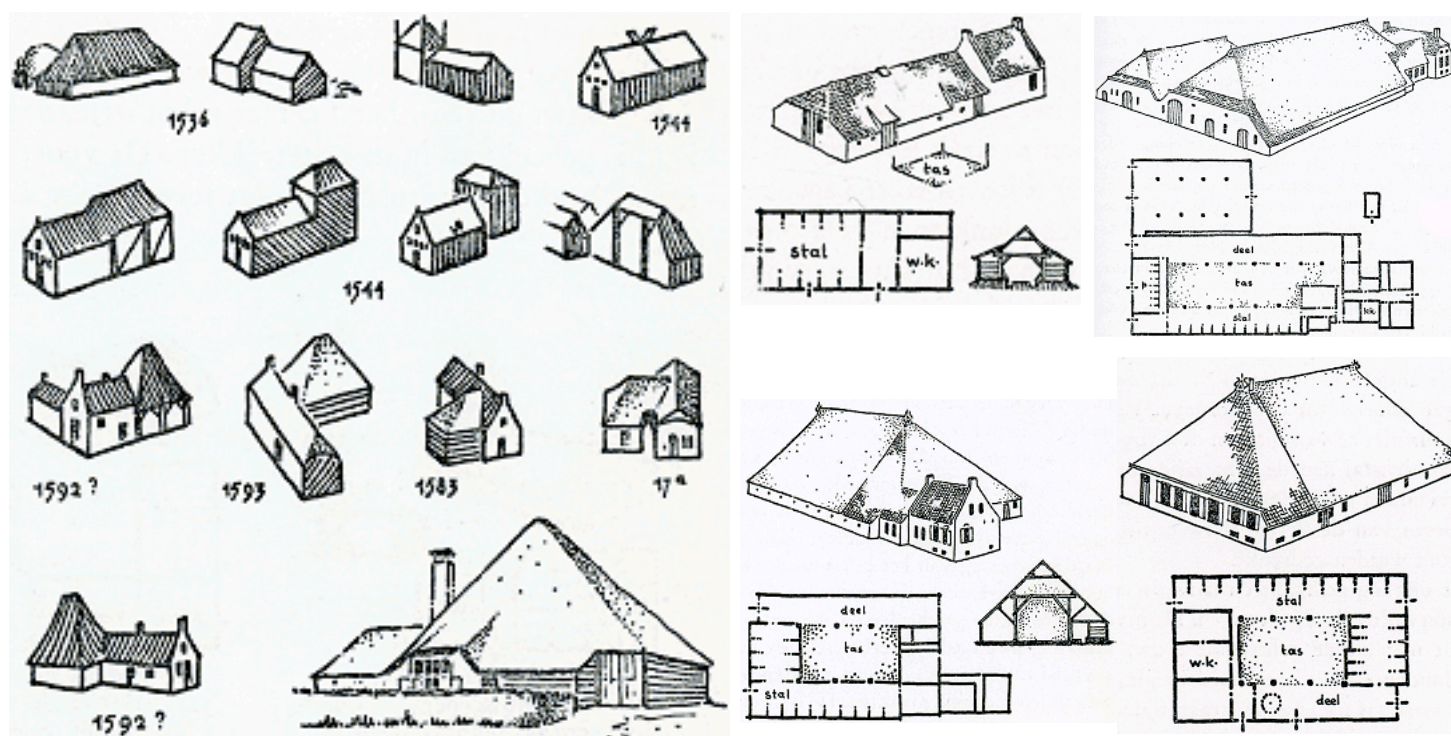
Kop-romp boerderij aan de Wijckelerweg te Sloten

neo clacicistische boerderij met dwarsgeplaatst woonhuis aan de Brègebuorren te Dronrijp

neo renaissance boerderij met dwarsgeplaatst woonhuis; De Pleats te Burgum

bron: S.J. Fockema Andreae, R.C. Hekker en E.H. ter Kuile, Duizend jaar bouwen in Nederland. Allert de Lange, Amsterdam 1957-1958

erf met siertuin, haag, gracht, stookhut, solitair en leilinde

Bleek, fruitboom, potenhok

08 Het boerenerf en bijgebouwen

Het boerenerf is onlosmakelijk verbonden met de Friese boerderij. Net als de opstallen heeft het erf een ontwikkeling doorgemaakt maar ondanks dat latere en rijke boerderijen vaak een siertuin aan de voorzijde kregen, is de beplanting en inrichting van het erf functioneel.

Daarbij is altijd een scheiding tussen "voor" (woonhuis) en "achter" (bedrijfsgebouwen) herkenbaar. Zoals gezegd kan aan de voorzijde rondom het woongedeelte een siertuin, soms met een grote solitair zoals een beuk voorkomen, verder komt een bleek (gazon), moes- en kruidentuin en/of boomgaard voor eigen gebruik voor (appel, peer, pruim, kers). Voor de bevruchting van de fruitbomen werden soms bijen gehouden. Deze tuinen waren voor bescherming vaak omkaderd door een haag (meidoorn of beuk). Om het woonhuis en melkkelder koel te houden in de zomer werden vaak leilinden aangeplant evenwijdig aan de gevel.

Het bedrijfsgebouwen is meestal open voor opslag, werktuigen en manoeuvreerruimte, silo's, een mestbult en gierput. Hier kan ook een wagenloods, een potenhok, aangebouwde melkkelder, losse stookhut (bakhuis), bûthûs (jongveestal) of aangebouwd zomerhuis voorkomen.

Het erf is meestal omzoomd met een stevige boomsingel van iepen of es als windkering. Ook de reed naar het erf kent vaak laanbeplanting met soms twee forse bomen (beuk, kastanje) aan het begin van de reed welke vaak is begrensd door een hek met hameien. Buiten de boomsingel wordt het erf afgescheiden van het omringende land door een brede sloot of gracht.

voorstel 1, schaal 1:2000

voorstel 2, schaal 1:2000

RUIMTELIJK VOORSTEL

09 Inrichtingsvoorstel 1 en 2

Vanuit het gebruik wordt een scheiding tussen schuurvolume en woonhuis gewenst. Een enkelvoudig volume als bij een stelp is daarmee niet meer aan de orde. Schuur en woonhuis kunnen los van elkaar geplaatst worden of met een tussenlid (hals) onderling verbonden. Zowel het woonhuis als de schuur kunnen in het verlengde- danwel dwars op de lengterichting van het kavel geplaatst worden. Daarmee zijn vier combinaties mogelijk. Alle combinaties zijn in de hiernaast getoonde voorstellen getoond. Het is van belang dat de richting van de kavelgrenzen wordt gekozen en niet de richting van het kanaal.

Zowel schuur als woning hebben een karakteristieke volume opbouw met een rechthoekig grondvlak en steile kappen. De schuur is eenvoudiger van materiaal (gele steen, riet of golfplaat) en heeft een lage goot. Het woonhuis heeft een hogere goot, mogelijke een verhoogde begane grond vloer, een pannendak, liefst antraciet. Van het woonhuis liggen de gevels voor het dakvlak en zijn de kozijnopeningen formeel geplaatst en vertikaal. De schuur heeft kleine openingen m.u.v. de baander deuren.

Gezien de gewenste bezonning van de woning en de functionele relatie tussen schuur en achterliggende weide, is het vanzelfsprekend dat het woonhuis westelijk van de schuur wordt geplaatst en de gebouwen op het meest westelijke kavel (378) worden geplaatst. Dit kavel is ook iets hoger gelegen dan de overige kavels en ook daarom het meest aangewezen kavel om te bebouwen.

De reed zal worden verhard. Traditioneel zou de reed van laanbeplanting kunnen worden voorzien maar gezien de afwijkende ligging langs het kanaal ligt dat hier minder voor de hand. Wel kunnen aan het begin van kavel 234 een hek met hamei en twee bomen worden geplaatst.

Het is voor de landschappelijke inpassing gewenst het kavel te voorzien van karakteristieke beplanting zoals een windsingel van Iep of Els. Het kanaal 'snijdt het kavel af'. Daarom geen windsingel langs het kanaal. Ook fruitbomen en leilinden zijn denkbaar als karakteristieke beplanting van het erf.

Boerderij aan Tichelwurk Dronrijp, voorzijde

Boerderij aan Tichelwurk Dronrijp, achterzijde

CONCLUSIE

10 Conclusie ruimtelijk onderzoek

Het voorliggende onderzoek naar de cultuurhistorische- en ruimtelijke waarden en naar karakteristieke bebouwing en beplanting geeft aan dat de gewenste functie van een agrarisch bedrijf met bedrijfswoning niet strijdig of nadelig hoeft te zijn met aanwezige waarden. Wel dient een deel van het kavel (kadastraal bekend F 382) onbebouwd te blijven gezien het archeologisch belang. Ook dient archeologisch karterend onderzoek 1 gepleegd te worden naar de periode ijzertijd-middelweeuwen op de beoogde bouwlocatie.

Voor een goede landschappelijk inpassing is het gewenst dat zowel de structuur en vorm van de bebouwing alsook de aard van de beplanting refereert danwel overeenkomt met de beschreven karakteristieke bebouwing en beplanting ter plaatse. Het getoonde inrichtingsvoorstel geeft hiertoe de mogelijke middelen. Het voorstel is richtinggevend.

Doeke van Wieren
architect

Burdaard
augustus 2016

Bijlage 2

Rapport inventariserend veldonderzoek Archeologie

RAAP-NOTITIE 5752

Plangebied Van Harinxmakanaal nabij Dronrijp

Gemeente Menaldumadeel
Archeologisch vooronderzoek:
een inventariserend veldonderzoek

RAAP

10500 voor Chr.

3750 voor Chr.

2200 voor Chr.

700 voor Chr.

150 na Chr.

320 na Chr.

250 na Chr.

1650 na Chr.

Colofon

Opdrachtgever: Axon adviseurs

Titel: Plangebied Van Harinxmakanaal nabij Dronrijp, gemeente Menaldumadeel; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: 7 december 2016

Auteur: drs. Y. Boekema

Projectcode: MEHAR

Bestandsnaam: 5752_MEHAR

Projectleider: drs. Y. Boekema

Projectmedewerkers: E.J.M. van der Zwet & T.M. Perger

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 4021539100

Autorisatie: J. Y. Huis in 't Veld

Bevoegde overheid: Gemeente Menaldumadeel

ISSN: 0925-6369

RAAP

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

telefax: 0294-491 519

E-mail: raap@raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2016

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

1.1 Administratieve gegevens

- *type onderzoek*: een inventariserend (verkenkend en karterend) veldonderzoek
- *bevoegde overheid*: gemeente Menaldumadeel
- *onderzoekskader*: het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging
- *datum veldonderzoek*: 17-11-2016
- *locatie*:
 - *ligging*: Het plangebied bevindt zich ten zuidoosten van Dronrijp, direct ten zuiden van het Van Harinxmakanaal.
 - *plaats*: Dronrijp
 - *gemeente*: Menaldumadeel
 - *provincie*: Friesland
 - *oppervlakte plangebied*: circa 1,7 hectare
 - *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 5H
 - *centrumcoördinaten (X/Y)*: 172.920/578.018
- *afbakening onderzoekszone*: straal van 300 m rondom het plangebied
- *ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer*: 4021539100
- *documentatie*: De documentatie van het project wordt bij RAAP bewaard onder de projectcode MEHAR en wordt met eventuele vondsten binnen een termijn van 2 jaar overgedragen aan het Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis.

1.2 Aanleiding en doelstelling

In het plangebied zijn bodemingrepen gepland (zie § 2.6 voor een uitgebreide beschrijving) die mogelijk bedreigend zijn voor eventuele archeologische resten. Volgens de Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE) is voor het gebied voor de periode Steentijd-Bronstijd geen onderzoek noodzakelijk en voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen is een karterend onderzoek 1 nodig (6 boringen per ha). Ten behoeve van de bestemmingsplanwijziging is daarom een inventariserend booronderzoek uitgevoerd. De doelstelling van het onderzoek is het vaststellen van de archeologische waarde van het terrein. Hiertoe is inzicht in de bodemopbouw en de gaafheid ervan van belang en dient te worden onderzocht of in het terrein archeologische resten aanwezig zijn.

1.3 Onderzoeksvragen

1. Zijn de archeologische relevante niveaus intact?
2. Heeft dat gevolgen voor de archeologische verwachting?
3. Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?
4. Is archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk?

1.4 Randvoorwaarden

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>), geldt in de praktijk als richtlijn. RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode

Het bureauonderzoek dient om een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Hiervoor worden verschillende bronnen gebruikt (zie literatuurlijst). Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

Archeologische perioden				
Tijdperk			Datering	
Recente tijd				
Nieuwe tijd	C		1945	
	B		1850	
	A		1650	
Middeleeuwen	Laat B		1500	
	Laat A		1250	
	Vroeg	D: Ottoonse tijd		1050
		C: Karolingische tijd		900
		B: Merovingische tijd		725
		A: Volksverhuizingstijd		525
Romeinse tijd	Laat		450	
	Midden		270	
	Vroeg		70 na Chr.	
Prehistorie	IJzertijd	Laat		15 voor Chr.
		Midden		250
		Vroeg		500
	Bronstijd	Laat		800
		Midden		1100
		Vroeg		1800
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat		2000
		Midden		2850
		Vroeg		4200
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat		4900/5300
		Midden		6450
		Vroeg		8640
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat		9700
		Jong B		12.500
		Jong A		16.000
Midden		35.000		
Oud		250.000		

tabel1

standaard

Archeologisch

RAAP, 2014

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

2.2 Geomorfologie en bodem

- *bodem volgens bodemkaart*: kalkarme, knippige poldervaaggronden (klei, eenheid gMn85C).
- *geomorfologie ontleend aan ARCHIS3*: Het oostelijk deel van het plangebied bevindt zich ter hoogte van een vlakte van getij-afzettingen (2M35). Het westelijk deel van het terrein ligt op een kwelderwal (eenheid 3K31). De kwelder was bewoonbaar vanaf ca. 500 v. Chr. (Midden IJzertijd).

2.3 Historische situatie

Voor het onderzoek naar de historische situatie is gebruik gemaakt van de Kadastrale Minuut uit het begin van de 19e eeuw (<http://watwaswaar.nl>), de Atlas van Schotanus uit 1664 en 1718, de Atlas van Eekhoff uit 1849-1859 en diverse andere historische kaarten. Uit het kaartmateriaal blijkt dat het Van Harinxmakanaal, destijds (Harlinger) Trekvaart genoemd, in 1664 reeds aanwezig was. De vaart liep destijds door het centrum van Dronrijp. Dit deel van het kanaal is rond 1950 deels gedempt, zoals zichtbaar op een kaart uit 1952, waarbij een nieuwe loop is aangelegd ten zuiden van Dronrijp. De Headyk is in 1718 al bijna geheel aanwezig. Binnen het plangebied zelf is op geen van de historische kaarten bebouwing zichtbaar, het plangebied is altijd in gebruik geweest als gras- of akkerland. Op de kaart van Eekhoff is direct ten oosten een klein gebouwtje te zien, deze is tegenwoordig niet meer aanwezig. Verder oostelijk heeft een state bestaan, de “Glinstra State” (ook wel Glins of 't Blauwhuys genoemd). De eerste vermelding van deze state dateert uit 1422. De state is afgebroken in 1765 en de bij het stateterrein horende poort in 1820.

2.4 Archeologische gegevens

Circa 210 m ten oosten van het plangebied bevindt zich een terrein van hoge archeologische waarde (AMK-terrein 9168). Het betreft een terpcomplex daterend uit de Midden IJzertijd tot Romeinse tijd.

Circa 350 m ten noorden van het plangebied is in 2002 een opgraving uitgevoerd waarbij restanten van een terp zijn aangetroffen (Hielkema, 2002). De oudste vondsten stammen uit de periode 200 v. Chr. – 50 n. Chr (Late IJzertijd-Vroeg Romeinse tijd). In deze periode lijkt sprake te zijn van ophoging van het terrein, om het geschikt te maken voor bewoning. In de daarop volgende periode vindt uitbreiding van de terp plaats. De aard en de hoeveelheid vondstmateriaal is zodanig dat aan een periode van intensieve bewoning gedacht moet worden. Tijdens het onderzoek zijn geen sporen van huizen of bijgebouwen aangetroffen. Aangenomen wordt dat deze zich op het hogere, niet meer aanwezige terpdeel, bevonden.

2.5 Huidige en toekomstige situatie

- *huidig gebruik*: het plangebied is momenteel in gebruik als grasland. Het westelijke perceel ligt circa 1 m lager dan het oostelijke perceel en lijkt te zijn afgegraven.
- *toekomstig gebruik*: binnen het plangebied zal een agrarisch bedrijf met bedrijfswoning, bijgebouwen en bijhorend erf, inclusief boomgaard worden gerealiseerd. De exacte omvang van de geplande bodemingrepen is onbekend.
- *consequentie voor de archeologie*: de geplande bodemingrepen zullen leiden tot verstoring van de eventueel aanwezige archeologische resten.

2.6 Gespecificeerde archeologische verwachting en advies

- *gespecificeerde archeologische verwachting*: Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek kunnen in het plangebied archeologische resten worden verwacht vanaf de Midden IJzertijd tot en met de Nieuwe Tijd. Het gaat dan vooral om terpgelateerde resten, zoals ophogings en bewoninglagen. De resten worden op de top van de getijafzettingen verwacht. Tevens kunnen binnen de kleiafzettingen (overslibte) archeologische lagen worden aangetroffen.
- *archeologische advies*: Volgens de FAMKE (Friese Archeologische MonumentenKaart Extra; <http://www.fryslan.nl/famke>) is voor het plangebied voor de periode Steentijd-Bronstijd geen onderzoek noodzakelijk. Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen wordt een karterend onderzoek 1 (6 boringen per ha) aanbevolen.

3 Veldonderzoek

3.1 Methode

- *positie boringen*: gelijkmatig verspreid in een verspringend boorgrid van 50 bij 40 m
- *gebruikt boormateriaal*: 3 cm guts.
- *totaal aantal boringen*: 11 verkennende en 2 karterende
- *minimaal geboorde diepte*: 1,75 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte*: 2,5 m -Mv
- *boorbeschrijvingen*: lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
De uitgebreide boorbeschrijvingen (inclusief lithologisch profiel) zijn opgenomen in bijlage 1.
- *X-/Y-/Z-coördinaten boringen gemeten met*: GPS

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

De laagopeenvolging (lithologisch) en interpretatie daarvan (lithogenetisch) wordt voor het plangebied van boven naar beneden beschreven.

Verkennend veldonderzoek

De toplaag wordt gevormd door een 0,15 tot 0,45 m dikke donkergrijsbruine bouwvoor (klei, sterk tot uiterst siltig, zwak tot matig humeus). Onder de bouwvoor is in alle boringen een gelaagd pakket van getijafzettingen aangetroffen, bestaande uit grijze kleilagen met een siltgehalte variërend van matig tot uiterst siltig. In boringen 1 en 2 zijn daarnaast ook sterk zandige kleilagen aangetroffen. In boring 3 is tussen de kleilagen, op een diepte van 0,68 m –Mv (0,57 m –NAP) een 0,04 m dik donkergrijs bandje aangetroffen (klei, matig siltig). Onder de kleiafzettingen is in alle boringen, op een diepte variërend van 0,8 tot 1,8 m -Mv (0,98 tot 1,63 m -NAP) (wad)zand aangetroffen (matig siltig, donkergrijs, zeer fijn). In de top van het zand zijn veel dunne kleilagen aanwezig, onderin zijn schelp- en rietfragmenten aangetroffen.

In de boringen 9, 10 en 11 (gelegen op het westelijke perceel) is het zand ten opzichte van maaiveld relatief ondiep aangetroffen (circa 0,8 m –Mv), terwijl het zand hier ten opzichte van NAP dieper ligt (circa 1,3 m –NAP) dan bij veel andere boringen. Dit lijkt te bevestigen dat het westelijke perceel is afgegraven. Naar alles waarschijnlijkheid is hier een kleipakket van circa 1 m dik ontgraven.

Karterend veldonderzoek

In het veld is rondom boring 3 een tweetal karterende boringen gezet (boringen 12 en 13), dit om na te gaan of het donkergrijze laagje dat in boring 3 is aangetroffen een archeologisch relevante laag betrof. Het laagje is niet aangetroffen in boringen 12 en 13 en is daarom geïnterpreteerd als een lokaal natuurlijk verschijnsel en archeologisch niet-relevant.

Archeologie

Er zijn geen terp gerelateerde resten aangetroffen in de boringen.

4 Samenvatting

4.1 Conclusies

1. *Zijn de archeologische relevante niveaus intact?*

De bodem, en daarmee de archeologisch relevante niveaus, is op het oostelijke perceel intact aangetroffen. Het westelijke perceel is afgegraven waardoor een groot deel van de kleiafzettingen en daarmee mogelijke archeologische resten zijn verdwenen.

2. *Heeft dat gevolgen voor de archeologische verwachting?*

De archeologische verwachting voor het westelijke perceel kan worden bijgesteld naar laag. Ook voor het oostelijke perceel is de verwachting, wegens ontbreken van archeologische indicatoren, laag.

3. *Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?*

In de boringen zijn geen aanwijzingen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van een archeologische nederzetting.

4. *Is archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk?*

Zie §4.2

4.2 Aanbevelingen

Voor het plangebied geldt dat de resultaten van het onderzoek geen aanleiding geven tot archeologisch vervolgonderzoek. Wanneer bij de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, moet hiervan direct melding gemaakt worden bij de bevoegde overheid (Gemeente Menaldumadeel).

Literatuur

Eekhoff, W., 1859. *Nieuwe atlas van de provincie Friesland*. Leeuwarden.

Hielkema, 2003. *Archeologisch onderzoek te Dronrijp, gemeente Menaldumadeel (Fr.)*. ARC b.v., Groningen.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

Schotanus à Sterringa, B., 1718. *Uitbeelding der Heerlijkheit Friesland; zoo in 't algemeen als in haare XXX bijzondere Grietenijen*. François Halma, Ljouwert (Facsimile-uitgave 1979).

Stiboka, 1976, *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 5 West Harlingen/Blad 5 Oost Harlingen*. Stichting voor Bodemkartering Wageningen.

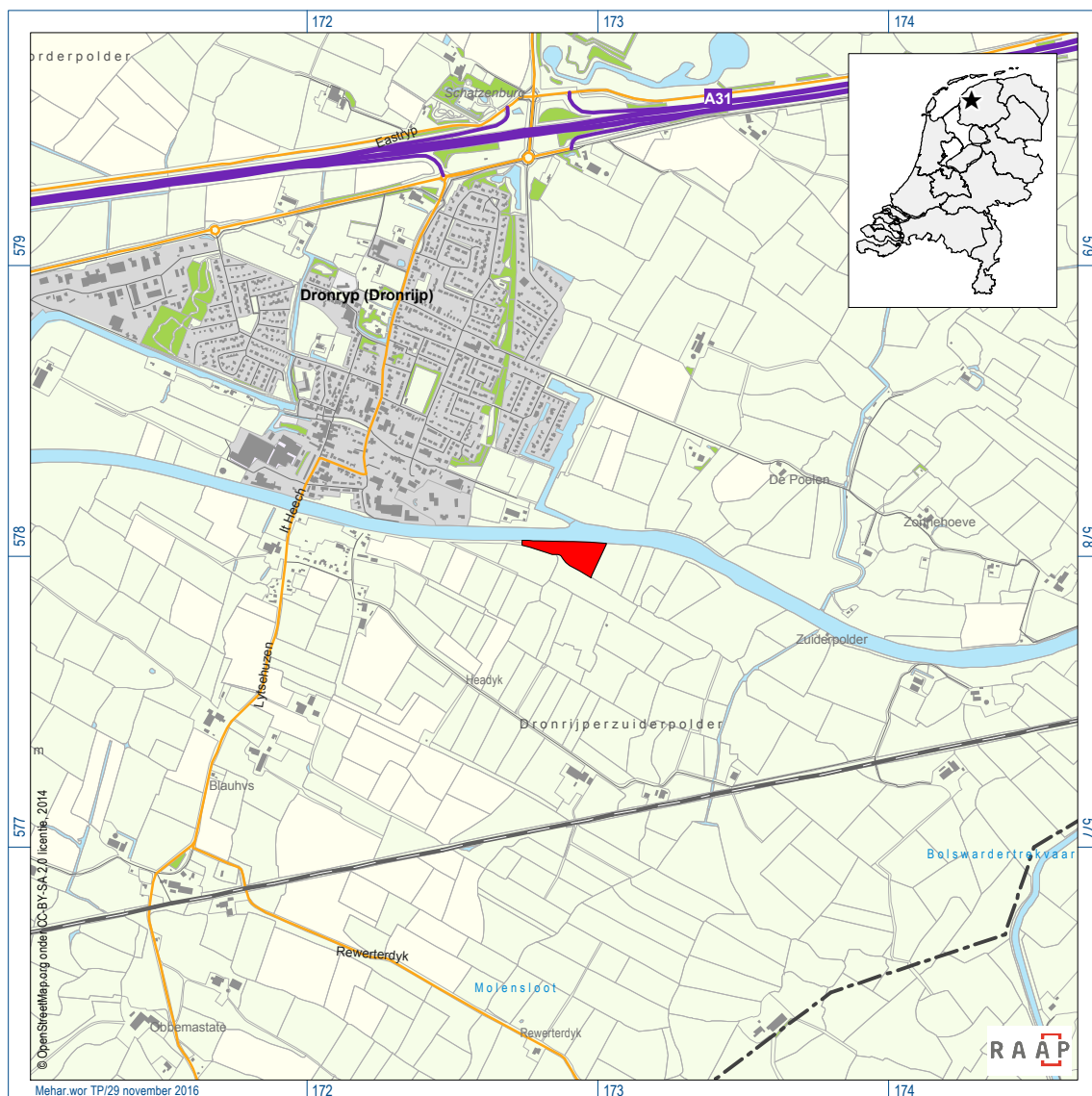
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood). Inzet: ligging in Nederland (ster).

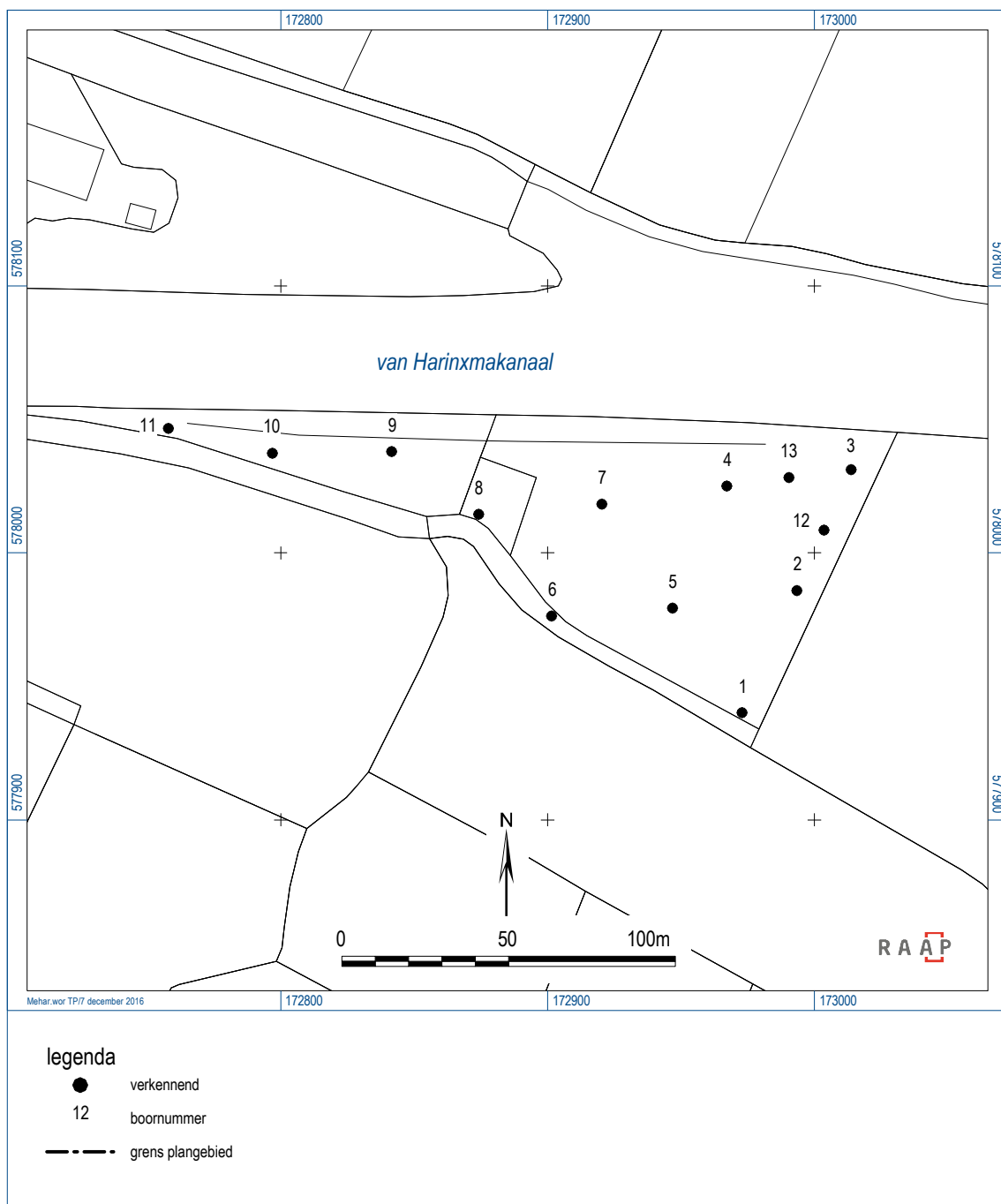
Figuur 2. Booronderzoek.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen (inclusief lithologisch profiel)

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood). Inzet: ligging in Nederland (ster).

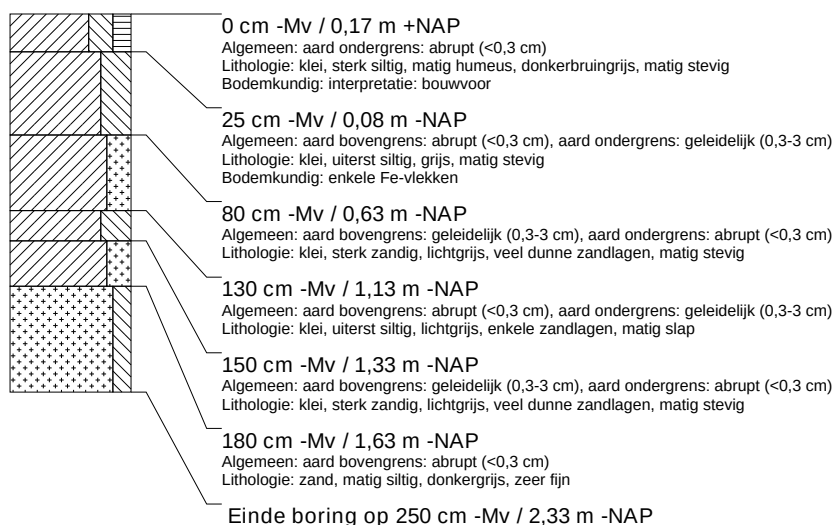
Figuur 2. Booronderzoek.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen

(inclusief lithologisch profiel)

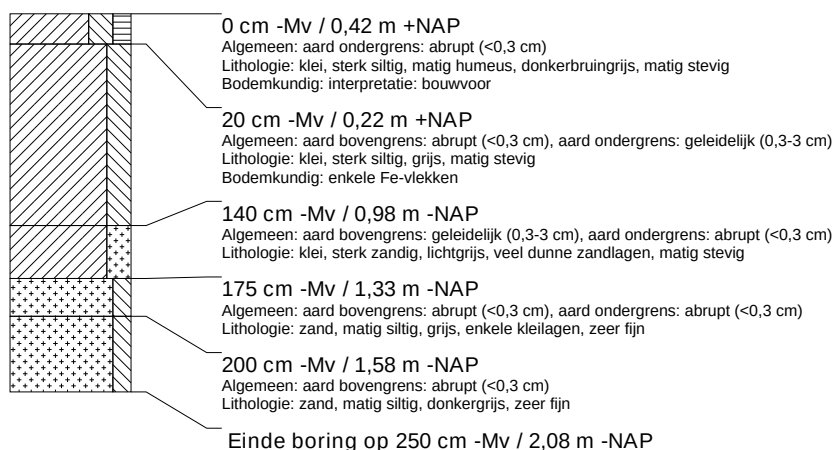
boring: MEHAR-1

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 172.972,99, Y: 577.940,08, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: 0,17, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

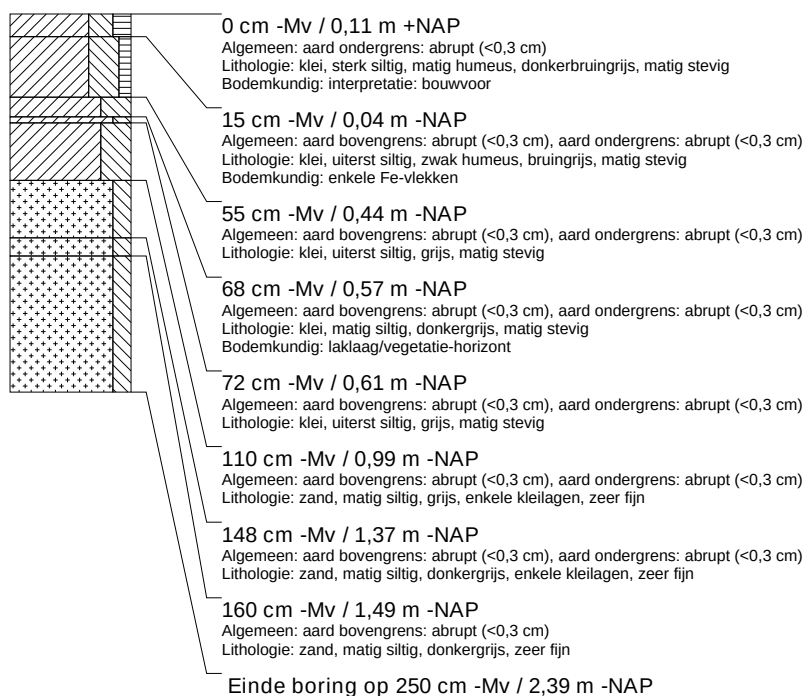
boring: MEHAR-2

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 172.993,51, Y: 577.985,98, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: 0,42, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

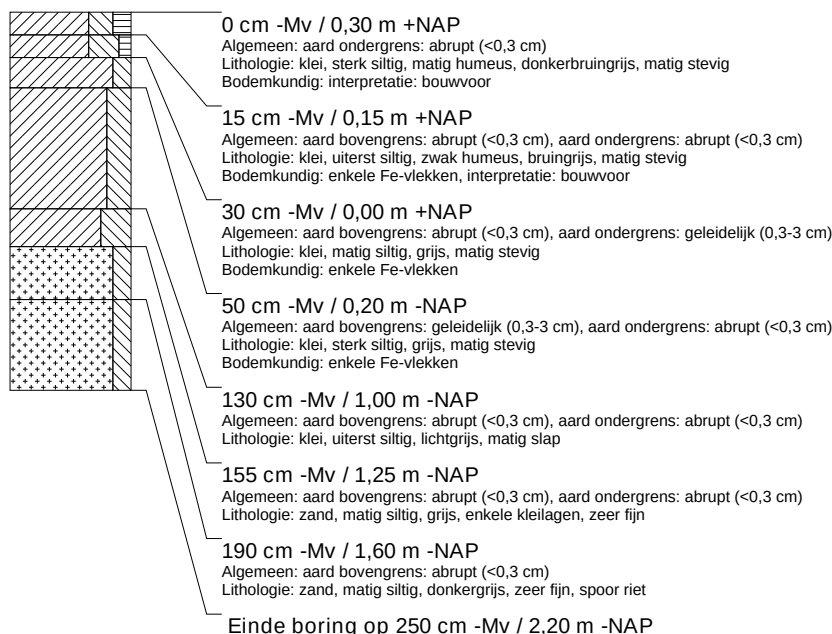
boring: MEHAR-3

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 173.013,76, Y: 578.031,25, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: 0,11, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

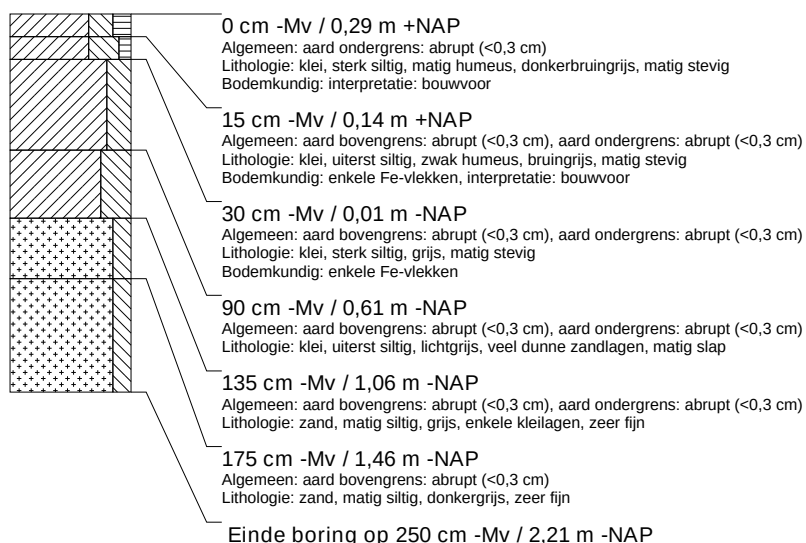
boring: MEHAR-4

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 172.967,25, Y: 578.025,07, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: 0,30, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

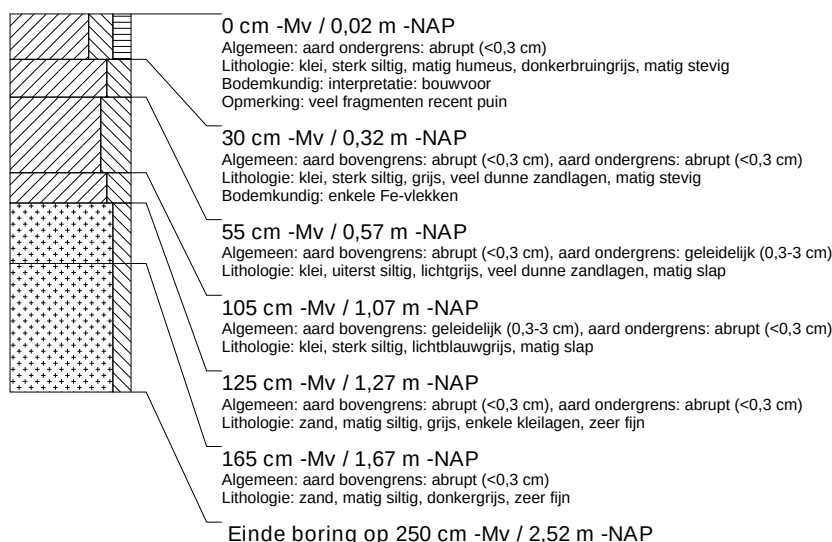
boring: MEHAR-5

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 172.946,81, Y: 577.979,31, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: 0,29, precisie hoogte: 1 dm, referentievak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

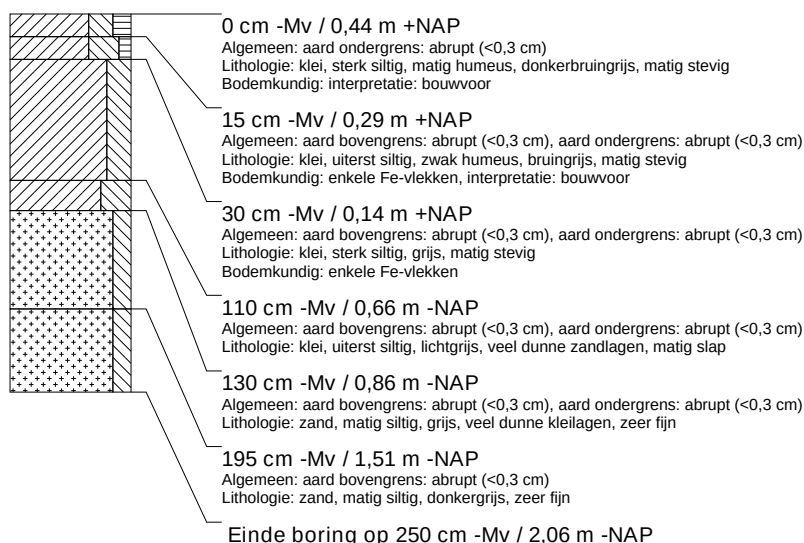
boring: MEHAR-6

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 172.901,62, Y: 577.976,38, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: -0,02, precisie hoogte: 1 dm, referentievak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

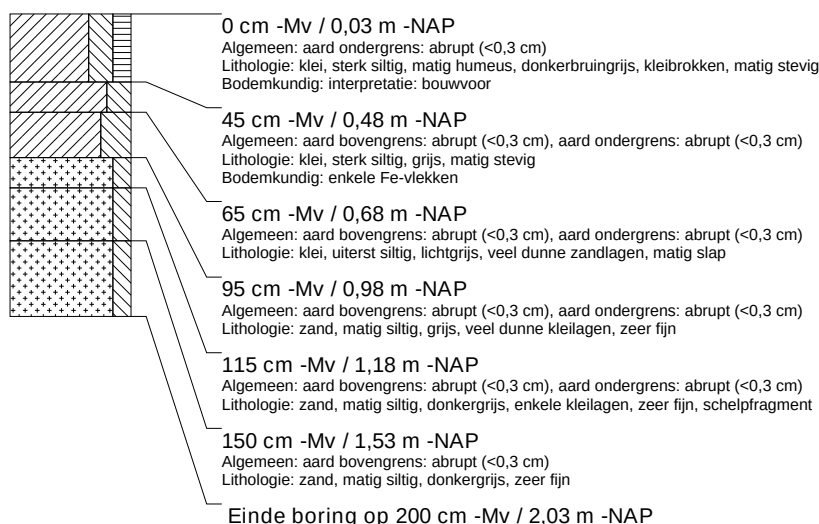
boring: MEHAR-7

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 172.920,37, Y: 578.018,40, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: 0,44, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MEHAR-8

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 172.874,18, Y: 578.014,42, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: -0,03, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MEHAR-9

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 172.841,65, Y: 578.038,03, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: -0,47, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

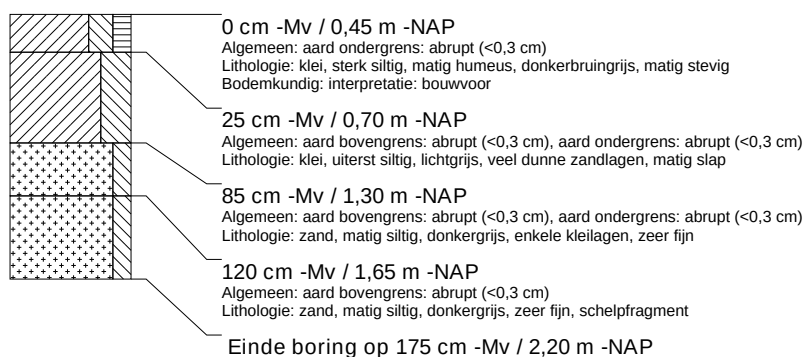
boring: MEHAR-10

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 172.796,89, Y: 578.037,31, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: -0,51, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

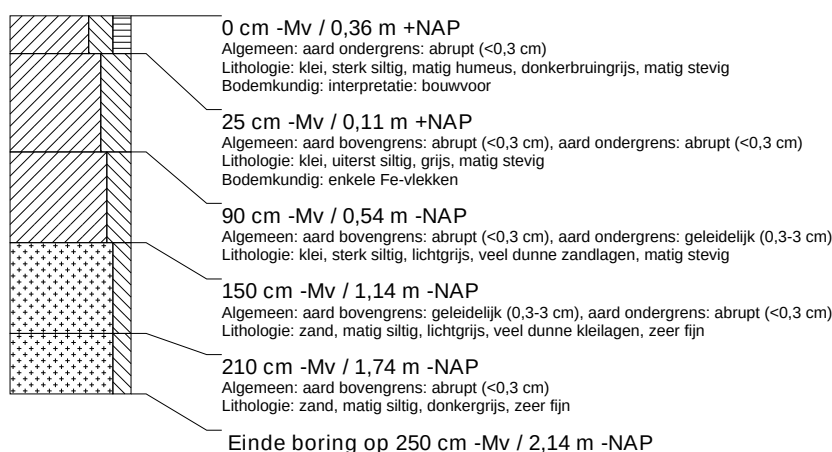
boring: MEHAR-11

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 172.757,95, Y: 578.046,72, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: -0,45, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

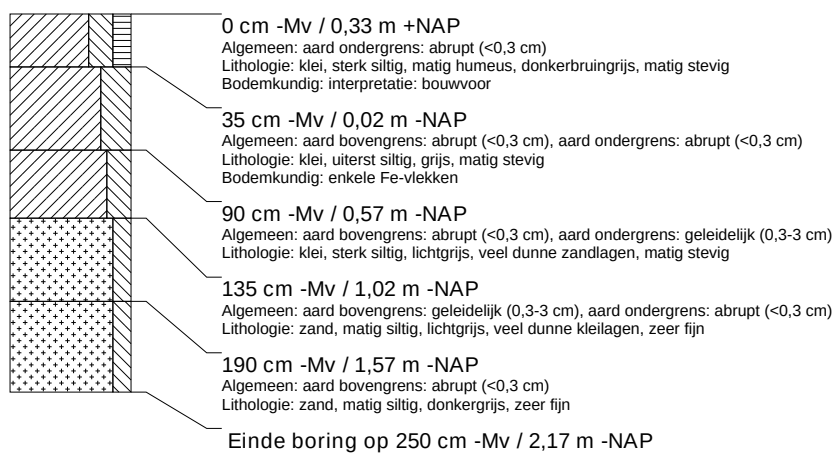
boring: MEHAR-12

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 173.003,52, Y: 578.008,66, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: 0,36, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MEHAR-13

beschrijver: YB/EZ, datum: 17-11-2016, X: 172.990,49, Y: 578.028,36, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 5H, hoogte: 0,33, precisie hoogte: 1 dm, referentievak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menameradiel, plaatsnaam: Dronrijp, opdrachtgever: Saxon, uitvoerder: RAAP Noord

Bijlage 3

Berekening Programmatische Aanpak Stikstof

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U dient dit document te gebruiken ter onderbouwing van een vergunningaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

De resultaten geven de stikstofeffecten van deze activiteit weer voor haar omgeving. Tot de omgeving behoren zowel Natura 2000-gebieden als beschermde natuurmonumenten. Calculator maakt enkel voor de PAS-gebieden inzichtelijk welke stikstofgevoelige habitattypen er voor komen en op welke hiervan een effect is. Op basis hiervan is aangegeven voor hoeveel hectares ontwikkelingsruimte benodigd is.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en stikstofoxide (NO_x), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Emissie
- Depositie natuurgebieden
- Depositie habitattypen

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Fam. Arendz	Longbuorren 9, 9035 VH DRONRYP

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Realisatie schapenhouderij te Dronryp	S2emmF8EGBbj
Datum berekening	Rekenjaar
11 november 2016, 14:36	2016

Totale emissie

Situatie 1	
NOx	-
NH ₃	514,50 kg/j

Depositie

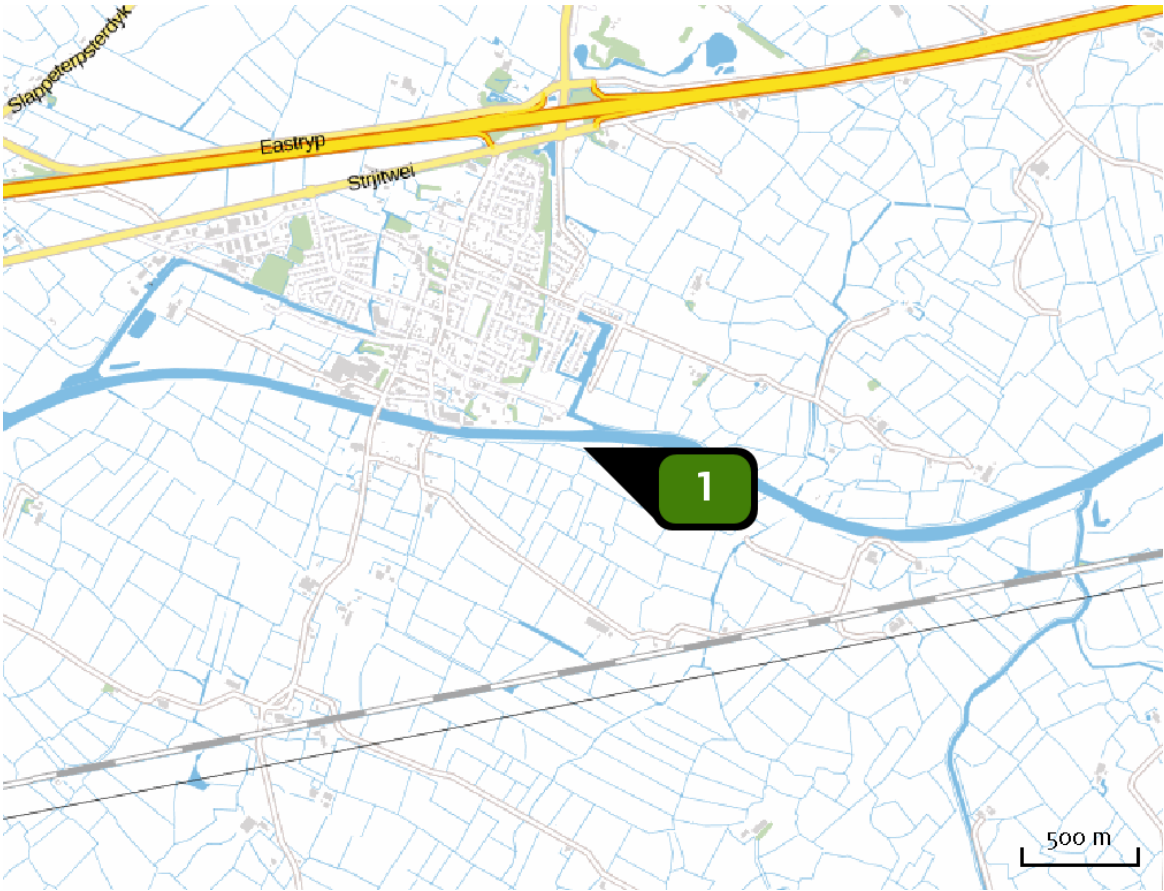
Hectare met
hoogste project-
bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Provincie
-	-
Situatie 1	
-	

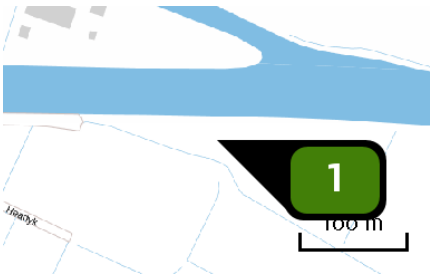
Toelichting

Realisatie van een schapenhouderij in het buitengebied van Dronryp uitgaande van het maximum aantal te houden schapen van 735 stuks op basis van de Wet geurhinder en veehouderij

Locatie
Situatie 1

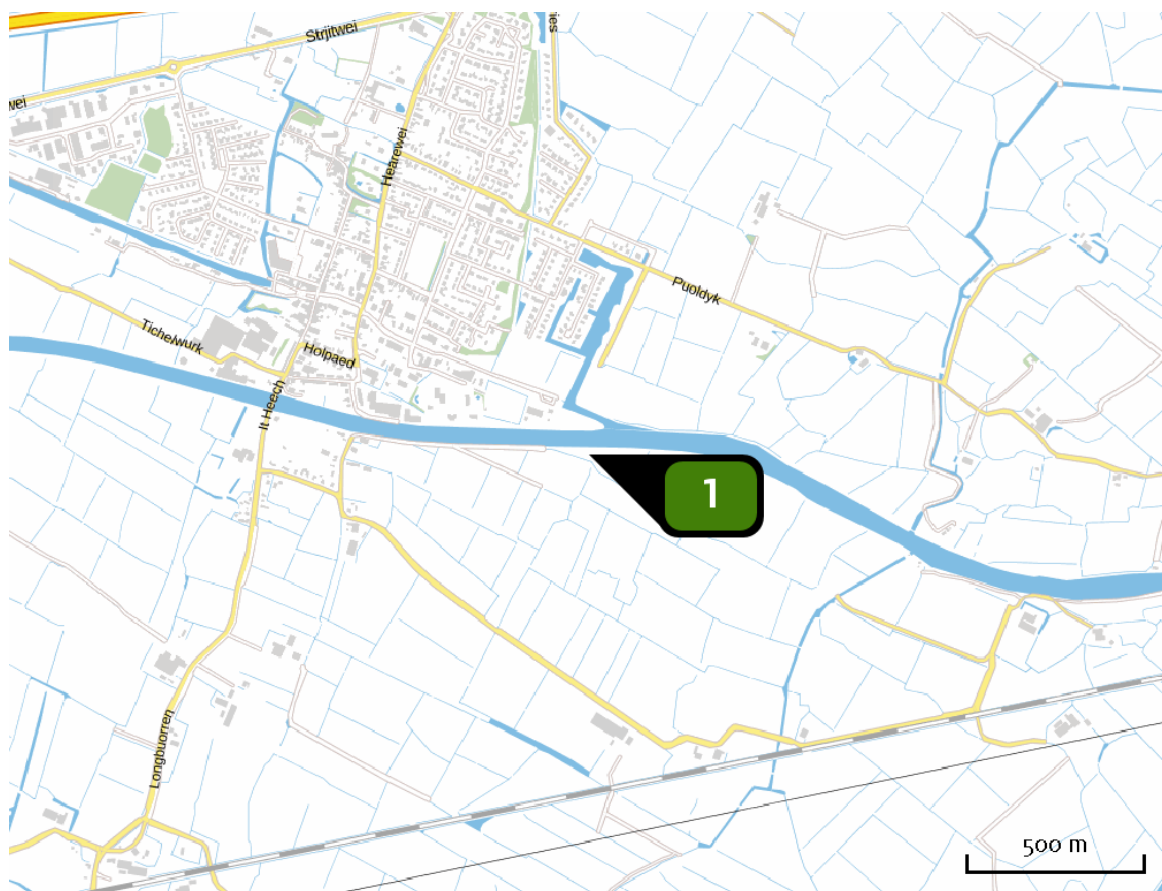
Emissie
(per bron)
Situatie 1

Naam **Bron 1**
Locatie (X,Y) **172861, 578030**
Uitstoothoogte **5,0 m**
Warmteinhoud **0,000 MW**
NH3 **514,50 kg/j**

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	B 1.100	overige huisvestingssystemen (Schapen; schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg) (Overig)	735	NH3	0,700	514,50 kg/j

Depositie
natuur-
gebieden

Hoogste projectbijdrage

Hoogste projectbijdrage per
natuurgebied

- Habitatrichtlijn
- Vogelrichtlijn
- Beschermde natuurgebied
- Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn
- Habitatrichtlijn, Beschermde natuurgebied
- Vogelrichtlijn, Beschermde natuurgebied
- Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn, Beschermde natuurgebied

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2015.1_20161101_e96704b153

Database versie 2015.1_20160514_goad58c36e

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-o>

Bijlage 4

Geurberekening

Bijlage 4 Geurberekening

Naam van de berekening: Schapenstal fam. Arendz

Gemaakt op: 26-10-2016 15:41:09

Rekentijd: 0:00:02

Naam van het bedrijf: Dronryp - fam. Arendz

Berekende ruwheid: 0,23 m

Meteo station: Schiphol

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag
1	stal 1	172 861	578 030	5,0	4,0	0,50	0,40	1 560

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	Xcoördinaat	Ycoördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
2	Waarlamke 19	172 830	578 359	2,0	0,2
3	Waarlamke 21	172 811	578 342	2,0	0,2
4	Waarlamke 26	172 775	578 355	2,0	0,2
5	Ljouwertertrekwei 34	172 557	578 226	2,0	0,1
6	Ljouwertertrekwei 3	172 723	578 133	2,0	0,5
7	Ljouwertertrekwei	172 755	578 150	2,0	0,5
8	Ljouwertertrekwei 30c	172 540	578 139	2,0	0,2

Naam van de berekening: Dronryp - Schapenstal fam. Arendz maximaal

Gemaakt op: 11-11-2016 14:12:49

Rekentijd: 0:00:01

Naam van het bedrijf: Dronryp - fam. Arendz

Berekende ruwheid: 0,23 m

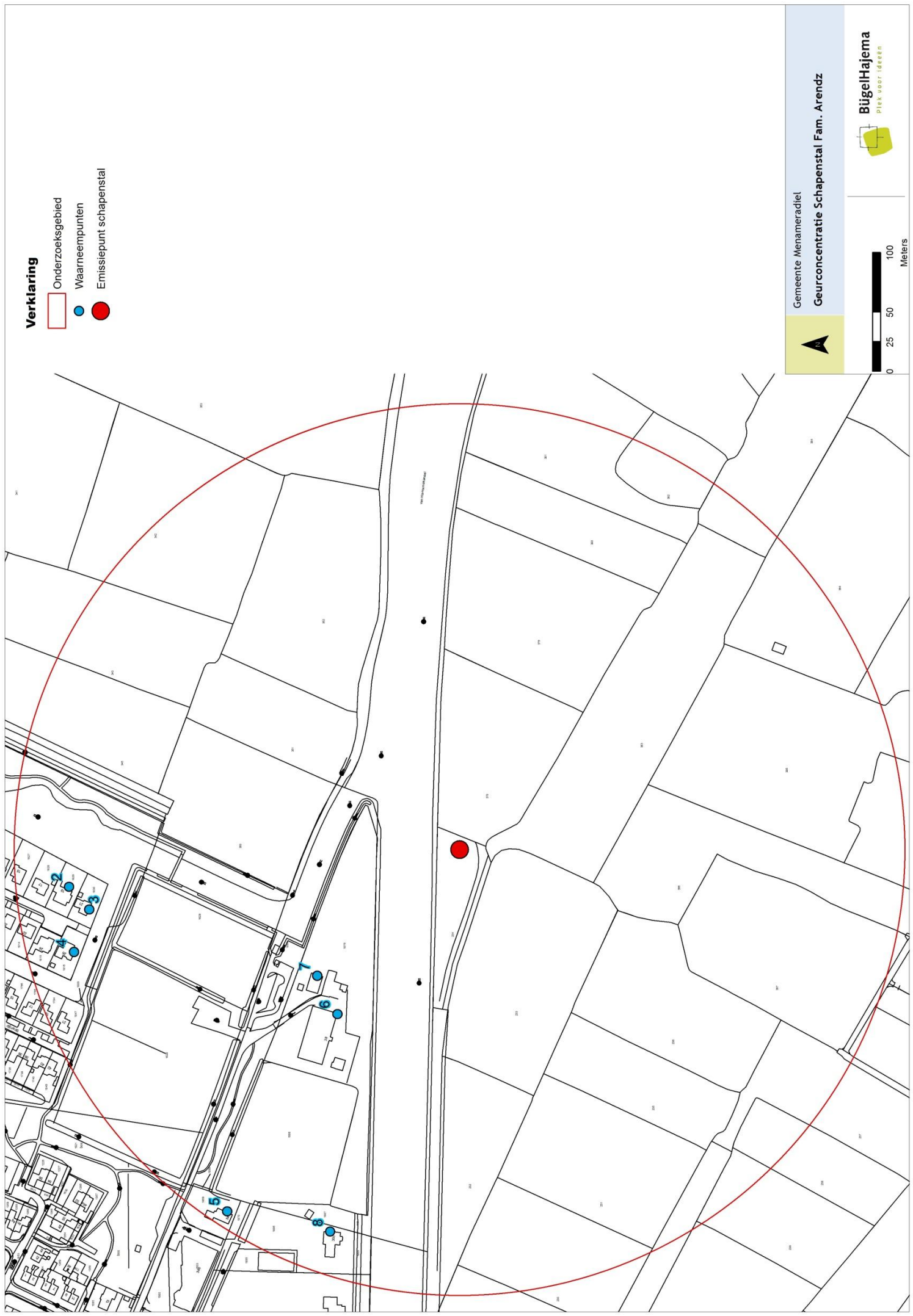
Meteo station: Schiphol

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag
1	stal 1	172 861	578 030	5,0	4,0	0,50	0,40	5 733

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	Xcoördinaat	Ycoördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
2	Waarlamke 19	172 830	578 359	2,0	0,7
3	Waarlamke 21	172 811	578 342	2,0	0,7
4	Waarlamke 26	172 775	578 355	2,0	0,6
5	Ljouwertertrekwei 34	172 557	578 226	2,0	0,5
6	Ljouwertertrekwei 3	172 723	578 133	2,0	1,9
7	Ljouwertertrekwei	172 755	578 150	2,0	2,0
8	Ljouwertertrekwei 30	172 540	578 139	2,0	0,6

Verklaring

- Onderzoeksgebied
- Waarnepunten
- Emissiepunt schapenstal

Gemeente Menameradiel

Geurconcentratie Schapenstal Fam. Arendz

BügelHajema
Plek voor ideeën

0 25 50 100 Meters